

ŠIBENSKI LIST

GLASILO OPĆINE ŠIBENIK

GOD. XXXI.
BROJ 1524

IZDAVAČ: INFORMATIVNI CENTAR
Šibenik, 6. ožujka 1993.

CIJENA
200 HRD

PRIJENOS VLASTI BEZ POTRESA

ŽIVOT NE SMIJE STATI

Ako se ne popune sva mjesta u Županijskoj skupštini oporba će bojkotirati njenu konstituiranje ● Dnošenje sudbonosnih odluka za grad prepustiti novozabranoj vlasti ● Oporba će pokušati spriječiti, ili barem ublažiti sveopću centralizaciju državne vlasti koja se priprema

Stranica 2.

U ŽARIŠTU

Apsurdna je i neodrživa ova situacija, u kojoj četnički zlikovci dalekometnim oružjem diktiraju tempo života, ne samo na okupiranom dijelu, nego i u samom Šibeniku, kao daljinskim upravljačem. U uvjetima stalne potencijalne opasnosti od neprijateljskih raketa i granata, grad je osuđen na puko životarenje. Nije to ambijent niti atmosfera za oživljavanje gospodarstva i izlazak iz agonije. Ako se tomu doda prometna i energetska izoliranost, onda je slika potpuna Stranica 2.

CRNO-BIJELO U KOLORU

STRUJA U »VAŽU«

U normalnim vremenima vijest o prekidu grijanja u Zagrebu zaista bi bila vijest dana, ali u našim uvjetima sve ljudi koji su na bilo koji način pogodjeni ratom i neizvjesnošću pomalo živcira Stranica 2.

RATNE SKICE

REPUBLIKA HRVATSKA
SKUPŠTINA OPĆINE SPLIT
GRADONAČELNIK

U Splitu, 4. 3. 1993.

Gospodin Paško Bubalo
Gradonačelnik Šibenika

Štovali kolega,

U ovim teškim danima koji su ponovo snašli Vaš grad, koji je već dao golem doprinos u ratu za slobodu Hrvatske, stalno smo u mislima sa vama.

Duboko sam potresen zločinačkim raketiranjem vašeg grada. Molim Vas da obitelji poginulih sugradana prenesete moju iskrenu sućut. I ovog puta kao i prije neprijatelj se za poraze na bojnom polju sveti mučkim ubijanjem nedužnih civila i razaranjem civilnih objekata.

Sa štovanjem

Prof. dr. Petar Slapničar

58000 Split, Vukovarska 1, Hrvatska; tel. (058) 42-865 fax. (058) 41-057

»ŠIBENKA« PRKOSI UZBUNAMA

Budući da je »Šibenka« još od prvih ratnih dana uspijevala pratiti »potrošačku groznici«, pa većih neslašica prehrabnenih artikala nije bilo, potražnja se danas, čak i u danima uzbuna, dobrim dijelom normalizirala, pa gotovo nikakvih problema s opskrbom nema Stranica 4.

U ŽARIŠTU

D a se rat svom svojom brutalnošću vratio na ove prostore i nadvio nad ovaj grad, svjedoči i sama činjenica da i ovaj tekst nastaje u uvjetima opće opasnosti. Nakon posljednjeg zvuka sirene o njenom prestanku vladao je čudan mir. Čudan jer je nastupio naglo i nadvijao se nad čitavom bojišnicom. Upravo kada smo se opustili svodeći račune posljednjeg žestokog obračuna i učinkovitog protuudara naših snaga na području Dražišića, utorak navečer 2. ožujka donosi podmukli, kukavički, ali zato krvavi napad četnika s velikog rastojanja, dalekomernim topništvo i VRB-ovima. Poučeni gorkim iskustvima na ovim prostorima četnici su ovaj put izbjegli okršaj s našim snagama, cilj im je, očito bio civilni, grad i prigradska naselja. Svoje su »junaštvo« iskazali »dejstvujući« iz svojih jazbina preko dvadeset kilometara udaljenih, oružjem čije punjenje je zabranjeno međunarodnim konvencijama.

Ubili su troje ljudi, djeda, oca i sina i teško ranili majku. Nevjerojatno, djed, otac i sin! Tri generacije nestale u jednom hipu. Životi, jedan na zalazu, drugi u zenitu, a treći, onaj dvanaestogodišnjeg dječaka, na samom izlasku, listaju. U ovoj priči staje logika i vrijeme, ona će se pričati generacijama, kao krvava bajka, daleka, neshvatljiva, strašna...

Simbolizira li ovaj zločin motive i smisao ovoga rta, ako se u ovome može tražiti ikakav smisao?

Daleko je ovo od svih kriterija i mjerila pomoću kojih i mi i svijet počuvavamo odrediti ovaj krvavi rat. Nije to ni obrambeni, ni međusobni, niti napadački ili osvajački. Nije on ni sukob dvaju ili više naroda. Ovo je jednostavno monstruozan čin kojega vrše očajni pomračena uma, a uz pomoć

ZLOČIN BEZ KAZNE

vrhunske vojne tehnike. Vrhunac tehnike i primitivni krvoloci zajedno — Cilj? Hrvatska zemlja i ljudi. Sve. Što više krvi, razaranja to je »uspjeh« veći.

Kriteriji?

Nema ih. Zločinac nikad ne zna što hoće. On samo instinktivno osjeća što neće. Taj osjećaj kod njega je fiksan, nepromjenjiv. U ovom slučaju, on neće da postoji Hrvatska i sve što je uz to vezano.

Zločin je poradi toga uvijek i jedino destrukcija, on je antistvaralački, protuljudski čin. On ne može pobijediti jer nema razumog izlaza, ali može i ninosi zlo, ruši, ubija i nestaje u vlastitom ludilu.

Mi moramo biti svjesni da protiv sebe imamo takve nemani. Njihova moć nije u razumu nego u snazi oružja. Oni su opasni, toliko koliko seže domet njihovih granata i raket.

Zbog toga je zapravo stalno opća opasnost na svim onim područjima do kojih mogu doći njihovi topovi, »ognjevi« »orkani« i sva ostala sila oružja s kojim raspolažu.

Nikad se ne zna kada će ispaliti i u kojem pravcu granatu ili raketu. To je isto kao kad oružjem raspolaže neuračunljivi čovjek. Zbog toga nigdje u uljedenom svijetu nema zakonske mogućnosti da do toga dođe, jer kad takav počini zločin ne može mu se suditi jer je neuračunljiv i kao takav ne može biti odgovoran.

Problem je dakle u razoružanju,

a ne u ocjeni već učinjenog zločina.

Umjesto toga, svijet takve poziva na pregovarački stol i pokušava logikom diplomacije urazumjeti zločince. Umjesto smirivanje situacije postiže se suprotan učinak jer zločinci koriste svaki predah druge strane da izvrše novi zločin. U svemu tomu glavni akter ovoga rata se uspije, gleda svjetske javnosti, izvući sa optuženičke klupe i na nju postaviti svoje pijune, izvršite je na terenu. Tako sada imamo tri sloja koja nose rat, od kojih se u prvi plan gura samo jedan. Prvi sloj je »krajina«, drugi je Srbija, a treći Rusija i ostali pomagaci i boditelji izvana.

Prvi su izravnii izvršitelji, sutra i jedini krivci. Drugi i treći predstavljaju zapravo njihovu logistiku u svakom pogledu, političku, diplomatsku, materijalnu i što je najstrašnije, oružanu. Tako je ovaj prostor zaleda Zadra i Šibenika postao poligon na kojem Srbija sa svojim saveznicima ratuje protiv Hrvatske, koju se optužuje za agresiju na »srpsku enklavu«. Situacija je iskonstruirana tako da se rat sa svim svojim strahotama vodi unutar i na teret Hrvatske, koja ne smije poduzeti sve obrambene aktivnosti jer se od nje traži da stočki podnosi udarce i žrtve. Time je svijet na nas natovario dvostruku odgovornost, pred svijetom za sebe i za zločince koji je ruše i uništavaju. Tako smo došli do apsurdne da žrtva snosi odgovornost za agresora!

Svjet zatvara oči pred strahotama

koje čine četnici uz podršku i pomoć Srbije i njenih saveznika, ne toljagama ili kamama kao nekad, nego raketama!

Koncentracija svega toga je upravo ovđe, nadomak Šibeniku. Hoće li se sve svjetske zavrzelame i sukobi rasplati ovđe, na ovoj pozornici?

Hoće li svijet ponovo optužiti Hrvatsku za agresiju ako poduzme jedine logične korake, da neprijatelja neutralizira i udalji, da poduzme protunapad, da se brani?

Ako se to dogodi onda je to zapravo čista podrška četnicima. Njima ovakva situacija odgovara. Svijet ih štiti od naše vojne protuakcije, dok oni iz zaklona sa velike udaljenosti, opskrbljeni odgovarajućim sredstvima, čine ono što bi činili i da su uspjeli okupirati Šibenik ili Zadar — razaraju, ubiju, siju strah, siromaštvo, malodušnost, jednom riječu razaraju Hrvatsku u njenim najosjetljivijim dijelovima.

U isto vrijeme četnici ovim zločinima produžavaju život svoje fantomske

tvorevine. Upravo u trenucima rasuša bijede, nezadovoljstva i otvorenih su koba u Kninu, ovi napadi podgrajaju iluzije četnika i pred svojim podanicima opravdavaju svrhu svoga postojanja.

Apsurdna je i neodrživa ova situacija u kojoj četnički zlikovci dalekomernim oružjem diktiraju tempo života, ne samo na okupiranom dijelu nego i se mom Šibeniku, kao daljinskim upravljačem. U uvjetima stalne potencijalne opasnosti od neprijateljskih raket i granata, grad je osuden na pukoljetarenje. Nije to ambijent niti atmosfera za oživljavanje gospodarstva i izlaza iz agonije. Ako se tomu doda promjena i energetska izoliranost, onda je slika potpuna.

Hrvatska ne smije dozvoliti da ova grad i kraj bude žrtvom srpske strategije. Ovo je pozornica na kojoj se može i mora definitivno obraniti Hrvatska.

Ivan BURIĆ

CRNO-BIJELO U KOLORU

STRUJA U »VAŽU«

Dok Zagreb muči epidemija gripe, Šibenik i Dalmacija su na početku epidemije električnog mraka. Za gripu se zna da se ne može liječiti nego da se jednostavno treba u toploj uz čaj s limunom odbolovati. Što uraditi s mrakom?

Koliki bi danas da mogu posagnuti za anticipatorskom idejom Šibenčanima poznatog i svima simpatičnog Damira — imati »struje u važu«. Naišme, sredinom sedamdesetih u vrijeme jedne od redukcija nekoliko mladića zapitala je Damira »kako on rješava nedostatak struje«. Na to je uslijedio fenomenalan Damirov odgovor, naravno science fiction — »dok je bilo struje ja sam u Ražinama (misli se na TLM) skuplja struje u važu i tako danas lipa kad struje nema ja imam struje u važu«. Kako bi bilo dobro da je zbiljski moguće otići u prodavnicu i kupiti, po mogućnosti jeftinih, nekoliko pakiranja struje, fino upakiranih u ambalažu po nekakvim evropskim standardima koje bi trebale nagovijestiti da je ovo vrijeme iza nas. Međutim, to, nažlost, osim u Damirovoj davnoj mašti jednostavno nije moguće.

Već se počelo govoriti da u svakoj nesreći ima isto tako i sreću. Želi se svemu dati utješni prizvuk, pa se kaže da bi u ovom slučaju to trebalo značiti da je sreća, ako se već redukcije ne mogu izbjegći, što dolazi proljeće, odnosno da će zatopliti i da će nam dnevna svjetlost duže trajati pa će se onda i nestaćica struje lakše podnijeti. Međutim, što će se dogoditi s najvećim dijelom života svakodnevice za koji su godišnje mijene potpuno irelevantne? Kako će ljudi čiji posao najvećim dijelom ovisi o struji zaraditi plaće? I dodajmo svemu dozu cinizma, pod cijenu zamjerke ljudi lubiteljima »Santa Barbare«, kako će Šibenčani lubitelji dnevne holiudske trakavice gledati nove dogodovštine svojih omiljenih junaka?

Ovih dana se intenzivno upućuju apeli za štednju struje. Ali, što ako se dode do trenutka da se više nema što štedjeti? Da li je to onda potpuni mrak?

Očito je riječ o problemu koji nadilazi Šibenik i južnu Hrvatsku i ovakve stvari mora rješavati cijela Hrvatska, bez izuzetaka. Pretpostaviti je da se više neće dogoditi ni medijski gafovi poput sjeđebne priče o prekidu grijanja u Zagrebu dok su se na ovom području prognanici smješteni

u hotele mogli grijati jedino na suncu i umotani u deke u hladnim sobama. Dakako, u normalnim vremenima vijest o prekidu grijanja u Zagrebu je zaista vijest dana, ali u našim uvjetima sve ljudi koji su na bilo koji način pogoden ratom pomalo živčira. Stoga se stalno ponavljanje brojki o sudjelovanju Zagreba u domovinskom ratu, racionalan pristup, što je radio mr. Mladen Vediš, a sada se i njegov naslijednik na čelu zagrebačke vlade dolmje pucnjem u prazno. Jer u ovakvim situacijama, osim cijena, ljudi sve manje zanimaju brojke. U ratnim uvjetima u svakoj zajednici se podrazumejava jačanje socijalne kohezije, čiji je jedan od bitnih čimbenika solidarnost prolazila iz jednog podnoženja teškoča koje se javlja. Preneseno na situaciju oskudice električne energije efekt tako shvaćenog egalitarizma traži da ako nema struje za mene onda je pošteno da ti koji je imao dio daš meni, ako ne onda je bolje da je nitko nema. Takvo razmišljanje u krajnjem nije racionalno, ali i te kako zna biti zbiljsko. Uostalom, vjerojatno ste to i sami osjetili za jedne od prethodnih redukcija kada je cijeli kvart na pridružnu mraku, a jedan prozor bude obasjan električnom žaruljom. Malo tko ne poželi da i taj prozor bude u mraku, premda bi prirodne bilo da poželimo da svi imamo svjetlo i stanu. U tom se smislu Zagreb i čitava Hrvatska trebaju daleko više solidarizirati s Dalmacijom. Na sve moguće načine. Nikome nije lako, ali nekima je ipak teže.

Dok Zagreb muči epidemija gripe, Šibenik i Dalmacija su na početku epidemije električnog mraka. Za gripu se zna da se ne može liječiti nego da se jednostavno treba u toploj uz čaj s limunom odbolovati. Što uraditi s mrakom? Tu već ima lijeka, boje reći više lijekova. Ovdje se treba donijeti odluka o vrsti lijeka, a u nabavci i realizaciji treba početi cijela Hrvatska.

P.S. U međuvremenu se treba moliti za kišu. To smo radili protekle jeseni i urođilo je. Možda se i ponovi.

Ivica POLJIČAK

PRIJENOS VLASTI BEZ POTRESA

ŽIVOT NE SMIJE STATI

Iako je bilo svakojakih priča, udružena oporba (HSLS, HNS, SDP, HSP) nastavlja i postizborno suradnju. Štoviše, u ponedjeljak je potpisani i sporazum o osnovama zajedničkog obnašanja vlasti u Šibeniku i Županiji Šibenskoj. Kako ove četiri stranke u Gradskom vijeću imaju 14 od ukupno 26 mesta, njihovi predstavnici drže da sporova ne može biti. Kada je Županijska skupština u pitanju, ostaje otvoreni problem dopunskih izbora za 2 mesta namenjena predstavnicima srpske manjine. U oporbi s gotovo apsolutnom sigurnošću računaju da će na te stolice sjesti njihovi kandidati. U tom slučaju oporba bi i u Županijskoj skupštini osigurala prevagu u broju glasova.

Odmah nakon postignutog dogovora udružena oporba zatražila je od čelnštva Skupštine općine razgovor o dostojanstvenom prijenosu vlasti. Vrlo brzo, sasvim korektno, već sljedećeg dana za istim stolom našli su se predsjednik Općinske skupštine Paško Bubalo, tajnica Semira Škugor, te Ivan Jerkin i Boris Kale predsjednik i potpredsjednik Izvršnog vijeća.

O datumima, načinu prijenosa vlasti i budućem ustrojstvu gradske vlasti, općinskih vlasti i županijske vlasti nije moglo biti govora jer, poznato je da službeno o tome nije još uvijek ništa poznato. Barata se samo neslužbenim infor-

macijama da se priprema sveopća centralizacija državne uprave. U svakom slučaju, rokovi za konstituiranje predstavničkih tijela (11.4.) moraju biti poštivani. Ako do tada ne budu popunjene preostale dvije »srpske« stolice, udružena oporba spremna je čak i bojkotirati osnivačku sjednicu Županijske skupštine. Jedinstven je stav svih sudionika razgovora da život ne smije stati, da prijenos vlasti mora biti obavljen na civiliziran način, bez ikakvih potresa i sporova, a sve u interesu cijele Županije. U dosadašnjem oporbi, a budućoj gradskoj vlasti misle da imaju pravo zahtijevati da se neki pokrenuti projekti privremeno zaustave. Konkretno, da se odluka o davanju na korištenje bivših vojnih objekata (Duboka, Minerska) ne donosi do konstituiranja Gradskog vijeća. I Paško Bubalo i Ivan Jerkin upoznali su predstavnike oporbe (Mario Kovač, Ivo Glavaš, Ivan Ninić, Krste Spahija i Šime Vikario) da nikakvi ugovori nisu potpisani, da su postignuti samo načelni dogovori o uvjetima koje je postavilo rukovodstvo općine. Nije jasno rečeno hoće li biti uvažena tražnja HSLS-a, HNS-a, SDP-a i HSP-a. Što se davana na korištenje dijela prostora Krešimirova doma tice, izvršna vlast samo će provoditi legitimate odluke Općinske skupštine.

M. SEKULIĆ
(Snimio: V. Polić)

GOŠPODARSKA RASKRIZJA

PRETVORBA ILI -
RASPRODAJA
IMOVINE

I pored činjenice da su članovi Izvršnog odbora Hrvatske gospodarske zajednice u Šibeniku, na svom posljednjem sastojanju, podržali inicijativu generalnog direktora Jadranse banke d.d., Branka Petrovića, da se ta gospodarska asocijacija ozbiljnije pozabavi tematikom (bolje rečeno problematikom) aktualne pretvorbe, ostala je nedorečena sumnja u djelotvornost takve rasprave. Naime, koliko god su vidljive (na šibenskom području također prisutne) omaške, raznorazne malverzacije, čak i manipuliranje ljudima, sve je, ipak, izvan dodira bilo kakvih komorskih i inih gospodarskih institucija, budući da je pretvorba, Zakon je o tome jasan, autonomno pravo samih poduzeća (!?). Motiv za raspravu, ipak, ostaje jer je pretvorba okončana tek u nekolicini šibenskih poduzeća (»Kamenaru«, ZAK-u, Pekari »Krka«, uglavnom regularnom raspodjelom dionica zaposlenima), što znači da se na eventualne pogrešne poteze još može ukazati. Ili bar tako misle članovi Izvršnog odbora, i po red prilične doze sumnjičavosti. Sve, naime, počinje pitanjem kako sprječiti odliv kapitala sa šibenskog područja, posredstvom banaka kojima je centrala izvan granica Šibenske općine? Ilustrativan je primjer pretvorbe u HTP »Primošten«, gdje Privredna banka Zagreb, odobravajući menadžerske kredite čak 83-godišnjacima, stvara uvjete da se za sitne novce privatizira (odnosno otudi) ono što je Šibenik (svojedobno uz pomoć Jadranse banke) uz velika odricanja izgradilo i stjecao. Na drugoj pak strani, naglašava B. Petrović, Jadranskoj banci ne dozvoljava se da kod jednog broja poduzeća u Šibeniku primijeni model pretvorbe kakav je Agencija za restrukturiranje i razvoj realizirala u slučaju »Slobodne Dalmacije«, iako je bila spremna svojim dionicama »ući« u izvjetan broj hotelskih i turističkih poduzeća (ranije građenih uz pomoć Jadranse banke), na temelju trenutnih dugovanja i potraživanja s tim poduzećima. Logika je, dakle, jasna — šansa se daje drugim bankama, posebice Privrednoj, centrali koje je u Zagrebu, koja će preuzimanjem dionica onih koji ih nisu u stanju otkupiti (podsjetimo — menadžerski krediti daju se bez hipoteke ili bilo kakvog drugog pokrića), vrlo jeftino postati vlasnikom niza hotela (primjer Primoštena, Makarske, Poreča, Babinog kuka). Može li se, i u kojoj mjeri, utjecati na procese u kojima je u igri, ne samo jeftino trgovanje dionicama nego i ljudima (primjer šibenskog poduzeća »Vinoprod-Vinarija«) pitanje je zasad bez odgovora, a sumnja u efikasnost nesumnjivo dobrih namjera Izvršnog odbora Gospodarske zajednice još izraženija.

Ne treba, naime, zaboraviti da je Zakon o pretvorbi isforsiran, jer se s pretvorbom »ničijeg« (kao najvećeg balasta bivšeg real socijalizma) u »nečije« vlasništvo odveć žurilo, premda za to, u sadašnjim ratnim uvjetima, nema gotovo nikakve osnove. Već sada je jasno da nema ni pravog novca, ni kapitalizacije ni dokapitalizacije, ni promjene strukture, ni udjela stranog kapitala. Logično, jer Hrvatska danas, dobrim dijelom razorenja, ne predstavlja garantiju za bilo kakva ulaganja. Na drugoj strani nema pravog poduzetništva niti pravog menadžmenta. Krediti se daju nasumice, bez realnog pokrića i bez jamstva za bilo kakva ulaganja, nesumnjivo s pritajenim ciljem da konačan vlasnik, iole uglednijih tvrtki, izravno ili posredno postane — država. Izmjena Zakona o pretvorbi, što ga najavljuje Šarinićeva vlada, teško da ide u prilog dosadašnjoj intenciji da najveći broj dionica pripadne zaposlenima (time i jedan dio kolača, kako je to kazao H. Šarinić), jer glavni je cilj, očito, što više sredstava, i što brže, prikupiti u državnu kasu. Prema rječima inženjera Šarinića, Vlada Republike Hrvatske nije zadovoljna dosadašnjim prilivom sredstava u državne fondove, budući da se dionice u većini slučajeva daju uz petogodišnji rok otplate, pa je osnovni cilj zakonskih izmjena — osigurati prostor za gotovinska plaćanja. To bi značilo javnu ponudu 50 posto dionica poduzeća u pretvorbi, s tim da bi, kako to zakon precizira, prioritet imali oni koji plaćaju gotovinom, bez odgode, dajući time priliku, naglasio je Šarinić, poduzetnicima u dijaspori. Budući da je u Hrvatskoj pretvorbu do sad okončalo oko 1600, a u Šibeniku samo tri poduzeća, mogućnosti za punjenje državne kase ima na pretek. Kako je to u ovom trenutku, izgleda mnogo važnije od bitke za kvalitetnu pretvorbu i jasno definirano vlasništvo, ponovno se nameće zaključak da je svaka rasprava o aktualnom procesu pretvorbe šibenskih poduzeća — izlišna. Jer, dok se šibenski gospodarstvenici bave, doslovno, rasprodajom imovine na sitno, tko zna kome i u čije ime, država očito razmišlja o kupovini — na veliko. I potvrđuje tezu pojedinih ekonomskih uglednika da će upravo ona (slično procesima iz davne 1945. godine, kopirajući sovjetski model) postati najveći vlasnik bivših društvenih poduzeća. Sve se to, ruku na srce, moglo postići i bez skupih, preglomaznih elaborata o pretvorbi, od kojih neki, poput onog u šibenskoj »Luci«, ionako neće poslužiti svrsi, jer konačnu riječ, konkretno i u tom slučaju, ima — država.

Dijana ŠANTIĆ

MIROVINSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE

PO NAČELU TRŽIŠNE POLITIKE
PRIVREDE I SOCIJALNE PRAVDE

Krajnje je vrijeme bilo, da se zaista sustav mirovinskog i invalidskog osiguranja uredi na jedinstven način, jer je stari sustav bio reguliran u nekoliko zakona. Više bivših zakona od republičkih do saveznih koji su osiguravali mirovinsko i invalidsko osiguranje (MIO) stvarali su u biti šarenilo, glede ostvarivanja prava. Jasno polazeći od tih načela ukazala se potreba da se ta pravna materija riješi na jedinstven način. Temeljni uvjet koji se pri tome donošenju ovog prijedloga novog zakona najviše poštivao jest načelo tržišne politike privrede i socijalne pravde. Jer ta obveza postoji od donošenja Ustava Republike Hrvatske gdje se navodi da je naša država jedinstvena i nedjeljiva socijalna tvorevina.

Pozitivne novosti u obliku pravnih instituta

Ravnopravnost svih korisnika je važna novost, po kojoj svi državljanini Hrvatske imaju pravo na zaposlenje i zaštitu te socijalnu sigurnost posredstvom MIO. Taj je prijedlog baziran na sustavu MIO-a zapadnoeuropskih država (Njemačke, Austrije). Najačnije novote koje donosi prijedlog odnose se prenvestve-

no uvođenjem nekih novih pravnih instituta. Uvodi se mogućnost dobrovoljnog osiguranja, dodatnog osiguranja uz obvezatno mirovinsko osiguranje, također se po prvi put na jedan novi način regulira dokup staža za određene kategorije osiguranika (samostalni poljoprivrednici, svećenici). Posebno je bitno da istaknemo ustanovljavanje prava na obračunavanje mirovinskog staža koji se odnosi na razdoblje provedeno u HV i svim sudionicima prošlog rata. Novost se uvida u osiguranju za roditelje koji su othranili djecu, pravo na domovinsku mirovinu za starje i nemoćne kategorije pučanstva. Pogodnost novog MIO-a očituje se u tržišnom sustavu gospodarenja imovinom mirovinskog osiguranja, te novi način određivanja svota mirovina, ovo posljednje navedeno u biti je osnovni zaključak Vlade RH koji se odnosi na aktualni socijalni program.

Ukida se beneficirani radni staž

Osim nekih pozitivnih novosti, prijedlog predviđa i ukidanje nekih ranijih povlastica za određene kategorije osiguranika. Točnije uki-

da se mogućnost ostvarivanja prava na novčanu naknadu za invalidinu koja je nastala zbog bolesti ili povrede — izvan rada. Po novome neće više biti prava na dopunska njegu druge osobe, u svezi s tim dokida se dosadašnji institut gleda invalidnosti, te institut izmjenjene radne sposobnosti. Što se tiče rada sa skraćenim radnim vremenom i punim radnim vremenom na dopunskom poslu, takvi odnosi neće se više pozitivno tretirati. Gotovo najbitniji jest prestanak osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem (beneficirani radni staž), bez obzira na to da li mu je temelj zasnovan na radu ili stupnju tjelesnog oštećenja. Takoder neće više biti moguće retroaktivno stjecanje prava na mirovinu i to u slučajevima kada je od dana stjecanja uvjeta do dana podnošenja zahtjeva prošlo više od šest mjeseci.

Redovita starosna mirovina od 60 do 65 godina

Predlaže se promjena samog organizacijskog dijela sustava MIO-a na razini države, instalirat će se zavod za pojedine kategorije osiguranika s tim da ostaje otvoreno pitanje osnivanja i ostvarivanja drugih prava npr. za rudare, željezničare ili pomorce. Što se tiče prava nekih posebnih kategorija kao što su djelatnici MUP-a, pravosuda i vojne osobe to će se najverojatnije regulirati posebnim propisima. Za jasnije razumijevanje novih propisa potrebno je istaći da će novim zakonom stčena prava odnosno prava koja će se steći po sadašnjim propisima do 31. prosinca tekuće godine, ostati i nadalje, jer se ta prava ne mogu mijenjati, glede novih pravnih načela.

Nešto podrobnije ćemo pokušati objasniti uvjete za stjecanje starosne mirovine. Redovita starosna mirovina odnosi se na muškarce kada navrše 60 god. života, odnosno žena kada navrši 60 god. života. Prijevremena starosna mirovina može se zasnovati kada muškarac ima 60 god. života odnosno žena 55 godina života i najmanje 35 god. radnog staža.

Za osiguranike i buduće korisnike starosne mirovine predlaže se u novom prijelaznom razdoblju smanjenje starosne granice za osiguranike koji su rdili na radnim mjestima na kojima se staž računa s povećanim trajanjem, po jedna godina za svakih šest godina.

Prvo čitanje prijedloga za novi zakon bit će 15. ožujka na prvoj idućoj sjednici Sabora. Kako smo imali prilike čuti nikada nije postojao opsežniji i sadržajniji zakon o reguliranju MIO-a, mada umirovljenička udruženja najavljuju određena neslaganja i nužne korekcije, svi su izgledi da će se novi zakon jednoglasno usvojiti. P.V.

POGLEĐ ISKOŠA

VIVAT »SLOBODNA DALMACIJA«

Da, zbilja bi bila šteta kada bi se ugasio »Slobodna Dalmacija« u ovome obliku i s ovakvom uređivačkom politikom.

O tomu uopće ne dvojim. Mada se i osobno ne slažem sa mnogim tekstovima koje objavljuje taj splitski dnevnik, pa bih mogao navesti niz primjera filoboljševičkog, antihadezeovskog u vrlo oštrom oblicima i gotovo projugoslavenskoga pisanja nekih autora koji objavljaju tekstove u »Slobodnoj Dalmaciji«, ipak, ako podemo da načela koje je općeprihvaćeno u civiliziranome svijetu, da bez potpune i stvarne slobode sredstava informiranja demokracija ne može uopće funkcionirati, ta stara novina mora opstati i ostati bez ikakve državne kontrole. »Washington Post« ili »Stampa« ili »Figaro« ili bilo koja druga novina u svijetu koja imade veliki ugled i ne samo ugled, već što je još važnije — UTJECAJ, ima svoju upravu, ima svoju organizaciju, i naravno da mora imati i ima određeni svjetonazor, koji u pravilu kreira uski krug ljudi, na čelu sa direktorom ili glavnim urednikom, ali je najvažnije to da DRŽAVA nema nikakve ingerencije na uređivačku politiku ili, točnije rečeno, POLITIKU tih listova. I nama u Hrvatskoj je cilj imati slobodu tiska, ne kao floskulu, ne kao parolu, ne kao frazu, već kao emanaciju SLOBODE. Slobodan list sâm odlučuje o svim aspektima djelovanja i njegovu novi-

nari ili vanjski suradnici (kolumnisti i sl.), pišu PO VLASTITOJ SAVJESTI, svidjelo se to nekome ili ne, a posebice — bez obzira na to da li se nečije pisanje sviđa vladajućoj stranci i njenim čelnicima. Staro je načelo prava: AUDIATUR ET ALTERA PAR (Neka se čuje i druga strana). To načelo može se lako, mutatis mutandis, primijeniti i na državu. Ako sve novine pišu isto, ako su razlike u pisanju pojedinih novina samo stilski ili retoričke, onda se ne može govoriti o slobodi tiska. I u bivšoj državi postojao je izvjesni varijetet u pisanju novina, ali je ipak svaki tekst koji bi novine objavile bio u funkciji Partije, socijalizma, bratstva i jedinstva itd. Nakon prvih slobodnih izbora stanje se bitno izmjenilo na bolje i počela se ostvarivati sloboda tiska. Naravno, došao je rat kojim se Hrvatska htjela uništiti, pa je sasme logično što je prešutno bilo jasno naznačeno i općeprihvaćeno da se ne mogu tolerirati članci koji su usmjereni na to da se dokaže kako je Jugoslavija država non plus ultra, da je Hrvatska krija za rat u istoj mjeri kao i Miloševićeva Srbija ili pak da je Hrvatska isključivo kriva. Hoću reći da sloboda tiska i inih sredstava informiranja nije nigdje i ne može biti ABSOLUTNA, jer, uostalom, nigdje na ovu našu Zemlju nema absolutne slobode, mada postoje htijenja da se ona dosegne. No, oni koji u današnjoj Hrvatskoj tvrdi da je u njih (Hrvatskoj) danas manje demok-

racije i slobode negoli u prethodnom, komunističkom režimu, neće da vide činjenice. A činjenice govore o tome da je u našoj mlađoj državi evidentna tendencija da se ostvari sloboda na svim razinama, pa tako i u tisku. Još uvijek ima nesnažanja, nejasnoća, pa čak i otpora ostvarenju slobode, ali je očigledno da se ipak, uz sve prepreke i zatore, ide naprijed. Zato držim da je očuvanje slobode »Slobodne Dalmacije« važno za daljnji razvitak demokracije u Hrvatskoj. Neka ta novina cvjeta, neka u njoj pišu i Žutelja i Lovrička i Gustinčić i Plevnik, sa čijim se stajalištima možemo, ali i ne moramo slagati, ali njihovo je pravo da pišu, a naše je pravo da ocjenjujemo to pisanje. Mora se trpit i drukčije mišljenje, pa makar bilo i toliko drukčje da je potpuno oprečno našemu. U tomu je »štos«. Ja se često zgražam nad Žuteljinim grubim, vulgarnim i nimalo šarmantnim parabolama, ali neka Žutelja mirno piše, a onaj koji drži da je taj novinar u nečemu pretjerao — neka se izvoli, ako to želi, obračunati sa Žuteljinim stavovima na stranicama »Slobodne Dalmacije«. Budući da je polemika sastojak slobode, i te kako je poželjno. Ali, u slobodnoj nam domovini, biti intrusgenti, biti toliko netrpeljni prema drukčijim mišljenjima, da idemo čak tako daleko da bismo bili spremni zabraniti novinarima da pišu ono što osjećaju! Jure DOMINIS

RATNE SKICE

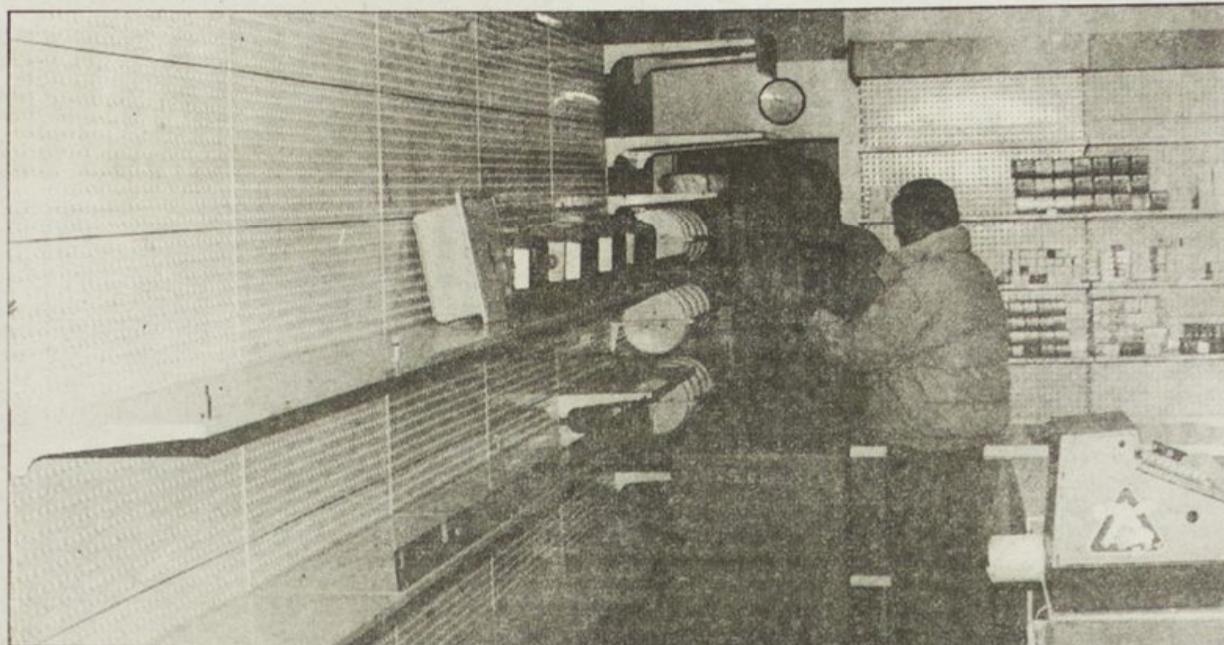
»ŠIBENKA« PRKOSI UZBUNAMA

Iako na pragu 21. stoljeća, teško je danas u Hrvatskoj naći čovjeka koji bi u sâm vrh svojih strahovanja stavio inflaciju, zarazne bolesti i epidemiju, AIDS, kriminal i lopovluk... Naime, rezultati većine istraživačkih timova koji prate tu problematiku jasno kazuje da su u samom vrhu neslavnih skala siromaštvo, nezaposlenost i glad. Glad koja sa svakom novom uzbunom postaje još izraženija, zbog neizvjesnosti od onog sutra i straha od nestaćice osnovnih prehrambenih artikala.

Kada je u pitanju ovo posljednje Šibenčani su, dobrim dijelom oslobođeni trauma, budući da većih nestaćica prehrambenih artikala nije bilo čak i u danima najžešćih napada na Šibenik. Potvrđujući tezu o »psihološkoj gladi« još za davnih rujanskih dana '91., kada se strahujući od sturašnjice kupovalo sve i svašta, Roko Perišić, direktor »Šibenke« Radne jedinice maloprodaja-prodavaonice, podsjeća da je »Šibenka« i tada, u rekordnom roku popunjavalu poluprazne police svojih prodavaonica, i da je to još uvijek osnovni motiv njezina poslovanja.

Budući da je »Šibenka« još od prvih ratnih dana uspijevala pratiti »potrošačku groznici«, pa većih nestaćica prehrambenih artikala nije bilo, potražnja se danas, čak i u danima uzbuna, dobrim dijelom normalizirala, pa gotovo nikakvih problema gleda opskrbljivosti nema. Za vrijeme »opće opasnosti« nešto je veća potražnja za mlijekom i kruhom, no većih problema do sada nije bilo budući da zadarska mljekara i pekara »Krka« prate sve »Šibenke« zahtjeve, naglašava R. Perišić.

Od početka rata »Šibenka« je izgubila tridesetak objekata, uglavnom u Kninu, Drnišu, te križnim područjima šibenske općine, a preostalih 140 uspješno opskrbljuje stanovništvo grada, te šibenskih sela i otoka. Nisu zanemarena niti krizna područja pod kontrolom Hrvatske vojske, iako je doprema

robe na ta područja otežana. U samom gradu, i za vrijeme uzbuna, stalna »dežurstva« ima čak 17 objekata, što je, prema riječima R. Perišića, sasvim dovoljno za zadovoljenje potražnje u danima opće opasnosti za Šibenik.

Koliko na takvo poslovanje »Šibenke«, »osudeno« na prodaju prehrambenih artikala, utječe konkurenți?

— Mi se konkurențe nikada nismo plašili. To vam je kao u sportu — tko se u natjecanju boji konkurențe ne treba niti sudjelovati. Svi koji igraju fair-play imaju podjednake šanse. Problem je, međutim, u tome što ima puno nelojalne konkurențe, koja ređe uobičajene robne tokove,

a s njom teško da se mogu nositi čak i državni organi, ističe Roko Perišić.

Kada su u pitanju cijene proizvoda u »Šibenkinim« dućanima nerijetko se čuje da odskaču od onih u nekim privatnim prodavaonicama, što direktor maloprodaje demantira, objašnjavajući:

— Na cijene je danas vrlo teško utjecati, budući da je u sve troškove poslovanja, također i cijene, ugradena takozvana devizna klauzula. Za trgovinu, koja nije akumulativna to je izuzetno opterećenje, a šansi za neka prigodna, čak i sezonska, sniženja cijena robe sve je manje. Jasno je, naime, da je kuponova moć stanovništva barometar

stanja u gospodarstvu uopće, a kakvo je ono svima je poznato. Ono malo obrotnog kapitala kojim »Šibenka« raspolaže valja trošiti za nabavu osnovnih prehrambenih artikala, dok šansi za bilje kakvo proširenje assortimenta u ovom trenutku nema. Utvrđili smo prioritete i dok je rata bitniji promjena sigurno neće biti. A što se cijena tiče — sa sigurnošću mogu ustvrditi da su u prosjeku čak i znatno niže od onih u mnogim privatnim dućanicama, premda dnevni barometar cijena, zbog onoga o čemu sam govorio u početku, ponekad ostavlja pogrešan dojam, naglašava R. Perišić.

D.S.
(Snimio: V. POLIĆ)

U POSJETU PIROTEHNIČARIMA

S MINAMA TREBA ZNATI

»Zvončići«, kako to lijepo i nevinovo zvuči. Uvjerili smo se kako to zločinački, ubojito djeluju. Hoće li Medunarodni sud za ratne zločine počinjene na ovim i prostorima drugih republika bivše Jugoslavije, uopće morati raspravljati o neljudskim namjerama »lubitelja zvončića«. Oružje je, nedvosmisleno, krajem osamdesetih godina razvijano kao sredstvo za uništavanje ljudskih života. Hrpe uloženog (i našeg) novca urodile su mrtvim hrvatskim civilima. Netko je prošlih dana lapsusirao rekavši da padaju »Arkani«, i u srž pogodio namjenu »Orkana« i mentalni sklop onih koji ih ispaljuju. Bojišnica je u utraku mirovala, sve službene informacije govorile su da četnici ne provociraju ni uobičajenim puškaranjem. A onda, u povodu rakije, pomučenoga uma, ne-slaganja krajinsko-srpske delegacije sa stavovima hrvatskog ministra obrane Gojka Šuška o provedbi Resolucije 802 Vijeća sigurnosti UN, ili krvozadnosti, strojevi za ubijanje odapeti su prema civilima kojima krv na slamku ispiju već...

Stotine različitih vrsta ubojitih sredstava ispaljeno je na šibensko područje u ovom ratu. Mnoge mine, bombole, grante i »zvončići« nisu eksplodirali. Trebalо ih je pronaći i dezaktivirati. Još od 24. 9. 1991. godine taj posao obavila je ekipa pirotehničara 113. šibenske brigade. Pripadnici službe, Šime Panjkota i Nikša Karadole, s kojima smo razgovarali u društvu »umirovljenih« paklenih strojeva, nikada, kažu, ne koriste zaštitne prsluke. Iz prostog razloga. Obavi li se posao loše nijedan poznati pancirni štitnik ne može biti od pomoći. Načelnik tehničke službe šibenske brigade, bojnik Nikica Ninić hvali svoje ljudi i podsjeća da, su uza sve ostale vrline, vrlo dobro opremljeni i stručno osposobljeni. Za njih nema nepoznance, ističe bojnik Ninić. I »zvončići« proizvedeni 91. u Valjevu za pirotehničare su kao otvorena knjiga. 16 dekagrama heksogena (nevjerljivo razornog eksploziva) i čelične kuglice koje na platu mine drži nekakva plastična masa i spoznaja da kumulativnim djelovanjem »zvončići« probija

6 centimetara čelika i živu (civilnu) silu ubija u krugu od 18 metara, a u svakom raketnom projektlu ima ih 280, sve je to samo dio radne svakodnevice pirotehničara. Uz stručnost i iskustvo, najvažnija je kvalifikacija smrtenost, odnosno, hladnokrvnost. Ne propuštaju priliku da kažu kako je suradnja građana neophodna, ali samo u pronađenju neeksploziranih »ubojača«. Sudili su i pogibeljni bilo kakvi pokušaji nestrukčnjaka da se neaktivirani projektili premještaju ili kojim slučajem pokušavaju dezaktivirati. A, nažalost, pokazalo se i u posljednjim slučajevima da je medu starijima mnogo, neshvatljivo neozbiljnih koji bi da se igraju ili da se hvale. Najparmetnije i najkorisnije postaju. U najmanju su ruku smješne navike nekih da u stanovima drže, kao suvenire, metke i druge ubojite predmete.

Od formiranja pirotehničke grupe (u kojoj je ranije bio i Zlatko Nakić) dezmontirano je i uništeno na tisuće neeksploziranih sredstava. I mine koje su zapele u rešetkastu krovnu konstrukciju, i one koje je doslovno trebalo iskopavati, i ne bi bilo kraja navođenju svih obavljenih poslova. A svaki je od njih, treba li uopće napominjati, krajnje opasan.

Nažalost, na području šibenske općine još je mnogo ubojitih sredstava koja treba otkriti i uništiti. Svi mogu pomoći u lociranju, ali samo pirotehničari znaju kako minu umiriti.

M. S.
(Snimio: A. Barančić)

KRONIKA

Šibenska industrija završila je prošlu godinu s negativnim bonusom od 48 posto u odnosu na 1991. Pad je bio gotovo tri i pol puta veći nego na razini cijele Hrvatske. Slijedan je bio za 56 posto bolji od istog mjeseca prešlo godine. U odnosu na prošinac u kojem je zabilježen pad opsega industrijske proizvodnje u šibenskoj općini postao je u siječnju za oko 9 posto. Do tog povećanja došlo je zahvaljujući porastu proizvodnje obojenih metala za 24 posto, prerade nemetalnih minerala za oko 30 posto i prerade obojenih metala za 2 posto. Te tri grane, naime, sudjeluju s gotovo 85 posto u ukupnoj industrijskoj proizvodnji. Povećana je i proizvodnja finalnih proizvoda od drva za 53 posto, a konfekcionari su u siječnju bili bolji za 27 posto nego u prosincu. Zabrinjava međutim što je čak polovica od 16 industrijskih gran zabilježila pad proizvodnje u odnosu na prosinac. Najviše, 95 posto pada je proizvodnja građevinskog materijala. U grafičkoj djelatnosti smanjena je za 33 posto, a kamena, šljunka i pješča proizvedeno je manje za 20 posto.

Nova prostorno-planska dokumentacija za područje sadašnje općine Šibenik, koju izrađuje općinski Zavod za plansko građenje u suradnji s Ministarstvom za gradnju i zaštitu okoliša, odnosno Urbanističkim institutom Hrvatske, nije završena do 15. veljače, kao je bilo ugovorenog. Razlog tom zaklanjanju, prema riječima Bosiljke Lai, direktorice Zavoda, loši su vremenski uvjeti, te prometna izoliranost zbog teške urbaniste iz Zagreba, nisu mogli vrijeme snimiti stanje i prikupiti podatke o razravnjenim objektima i infrastrukturom na šibenskom području. Ipak donošenje novih prostorno-planskih dokumentata a to znači osnovna korištenja prostora i odluke o prostornom uređenju, očekuju se sredinom ovog mjeseca. Time bi bila omogućena brza sanacija razrušenog, te planaka izgradnja ruralnih i urbanih područja. Novac za izradu potrebne dokumentacije, a riječ je o ukupno 14 milijuna i 250 tisuća HRD, osigurava Vlada Republike Hrvatske.

Poduzeće POLIPLAST, ponudilo je prošlog tjedna sadašnjim i bivšim radnicima, dionicom vrijede 6 milijuna i 500 tisuća njemačkih maraka, na koliko je procijenjen društveni kapital u tom poduzeću. Rješenjem Agencije za restrukturiranje, POLIPLAST je odobren program pretvorbe, prema kojem će 280 zaposlenih, kao i ranije zaposlenih, 50 posto dionica moći kupiti uz popust, a ostatak bez te povlastice. S budućim dionicama preuzeti će i dugovje od 6 milijuna njemačkih maraka, za opremu koju je POLIPLAST svojedobno kupio po lizing sistemu, a još je nije otplatio.

Sjednica Izvršnog vijeća Skupštine općine Šibenik, započela je u srijedu izražavanjem sučuti za trojicom nekih civilnih žrtava stradalih u četničkom napadu u utorak navečer. Odluku o održavanju sjednice, predsjednik Izvršnog vijeća Ivan Jerklin, obrazložio je potrebom donošenja nekih odluka uoči očekivane i najavljene sjednice Općinske skupštine. U takvoj odluci spada suglasnost Izvršnog vijeća za dođeđen pomorskih dobara bez natječaja privremenog investitora radi izgradnje luke na utičkom turizmu u Rogoznici te odluka o izmjeni i dopuni odluka o granicama i broju naselja na području šibenske općine. Zbog stalnih neprijateljskih izazivanja, Izvršno vijeće ponovo je u prijedlog Regionalnog ureda za prigrančane i Izbjaglice, proglašio križni — području mjesnih zajednica Bičine, Dubravice, Gaćeze, Grabovci, Dragšići i Velika Glava. Potvrđena je i odluka o prekidu nastave u svim školama do daljnega, a to podrazumijeva i prekid rada u dječjim vrtićima, s izuzetkom dežurnih.

Šibenik je dobio novi grb, a Priručnik grafičkih standarda, određeno je službeno pismo, logotip i primjena grba u raznim materijalima i priborima. Autor grafičkog rješenja grba Šibenika je Branko Lovrić-Caparin, a rješenje je nastalo prema predlošku crteža pečata s likom sv. Mihovila, zaštitnika grada otisnutog na pismu, što su ga Šibenski uputili prenestinskom bliskupu 1255. godine. Splitski grafičar, Duje Šilović, sačinio je tako Priručnik grafičkih standarda, koji će biti ponuđen svima koji će se koristiti grbom, jer će se morati pridržavati propisanih dimenzija, obliku boja i tipa slova.

Vrlo jednostavno je prepoznati drniške medicinare. Osim što nama, običnim pacijentima, imaju "prepoznatljive" medicinske face, petkom u devet manje kvarat oni su dobro znani i dobro došli putnici u Unešić. Izlaze ONE i ONI iz "ferate" što se svakoga jutra "sastaje" iz dva pravca u Perkoviću. Onoga iz pravca Šibenika, sa pola sata čekanja u Perkoviću, na "brzi" iz Splita za Unešić. Izlazi drniško medicinsko osoblje u Unešiću, vedri i nasmijani lica, sa svojim putnim i športskim torbama. Nakrcane su osobnim potrepština za sedmodnevni boravak na radu u tamošnjoj zdravstvenoj stanici. Toliko im, dano mlice dakako, traje smjena. Putuju od svojih hotelskih, kamp i privatnih soba do radnih mjesta. Iz Splita, Baške Vode, Tučepa, Makarske, Trogira, Vodice, Šibenika...

Petak dolaze, petkom odlaze! Rade u tri smjene. Po sedam dana, a potom se vraćaju u "svoje" hotelske i druge sobe na petnaestodnevni "odmor". U bilo koju od tri smjene da dođete, naići ćete na ljubaznost, razumevanje i riječi sigurnosti. Ne pitaju vas odakle ste, da li vam je zdravstvena knjižica potvrđena ili ne... kojem socijalnom osiguranju pripadate. Oni su tu da vam pruže primarnu zdravstvenu zaštitu, da interveniraju u hitnim slučajevima, da vam daju lijek ukoliko ga imaju ili izdaju recept i uputnicu za dalje. Značajna je njihova uloga i u pružanju hitne i opće medicinske pomoći, te stomatološke zaštite pripadnicima hrvatskih postrojbi na tom području.

Prvi dani su bili najteži!

Nakon okupacije većeg dijela tadašnje drniške općine, žitelji prominentnog i drniškog kraja su, do tada nesigurne slobode, dolazili u kolonama, preko Čikole, Moseća, Polja... S njima su bili i njihovi zdravstveni radnici. Tih se dana prisjećaju s tugom i nikada ih neće zaboraviti. Ne mogu i ne žele. No, valjalo je nastaviti živjeti i raditi. Osoblje Doma zdravlja Drniš brzo je i uspešno organiziralo svoj rad u Unešiću. "Svi, i civili i vojska, prolazili su kroz Unešić. Pomoći smo pružili, te zbrinjavali i jedne i druge, jer vojnih saniteta tada nije bilo. Uz ekipu koja je i prije rata radila u unešičkoj zdravstvenoj stanici, pristigli su i naši radnici. Prvi dani su u bili svi koji su mogli doći, a s vremenom smo se organizirali u ekipu, prisjećajući se tih dana govori Marica Bilić, glavna sestra.

Prvi dani rada u novim okolnostima bili su i najteži. Nije bilo dovoljno sanitetskog materijala i lijekova, cijelokupan vozni park i oprema su ostali u Domu zdravlja u Drnišu, te zdravstvenim stanicama u Oklaju i Siveriću što su ostale na okupiranom području. Zdravstvena stanica u Kljacima bila je na prvoj vatrenoj liniji.

"To su bili teški i istodobno važni dani za rad naše zdravstvene ustanove. Značajno je istaknuti da kontinuitet u radu nije prekinut. Zahvaljujući brojnim donatorima diljem Europe i svijeta, našim ljudima u dijaspori, Ministarstvu zdravstva, splitskim zdravstvenim organizacijama i dijelom šibenskim, malo po malo počeli su se stvarati uvjeti za rad u zdravstvenoj stanici u Unešiću, kaže ravnatelj drniškog Doma zdravlja dr. Marinko Rilov.

Većina radnika ostala na "okupu"

Cilj je bio jasan. Organizirati i učvrstiti organizaciju rada ove zdravstvene organizacije, jer je ona bila potrebljana tamošnjem civilnom stanovništvu, te Hrvatskoj vojsci i policiji koja je djelovala na tom prostoru.

Danas, od nula do dvadeset i četiri sata, vrlo dobro funkcioniра služba primarne zdravstvene zaštite, hitne medicinske pomoći i stomatološka služba. Zaposlenih je 86, a prije rata bilo ih je 131. Gdje su i što rade preostali?

"Jedan broj djelatnika se, nakon povlačenja iz Drniša nije javio na posao. To su pretežno djelatnici srpske nacionalnosti, za koje i ne znamo gdje su otišli. Izvjesno je da su na onoj strani. Stoga je njih 25 dobilo otakz. Jedan broj naših djelatnika je umirovljen, pet djelatnika je zatražilo sporazumno pre-

ZDRAVSTVENI RADNICI U VRTLOGU RATA

GDJE SU I ŠTO RADE DRNIŠKI MEDICINARI?

"Mi smo uvijek dobre volje, pa znate nas iz Drniša..." kaže sestra Jelka uz jutarnju kavicu (na koju smo i mi pristigli) u "Dnevnom boravku" zdravstvene stanice u Unešiću

Mislimo o povratku u Drniš!

"Pripremamo se za povratak, naravno. Najvažnije što je da sada učinjeno kada se radi o drniškom zdravstvu je da je Dom zdravlja kao ustanova sačuvan, te da je većina djelatnika ostala u njemu. To je bitan preduvjet za povratak u Drniš, kakda za to dode vrijeme. Svi mi jedva čekamo da se vratimo, iako znamo da nas tamo čekaju razrušeni domovi i ustanove. Koliko nam je poznato, Dom zdravlja je opijačan, a zgrada je za sada, sačuvana. Zdravstvena stanica u Oklaju je srušena, a ona u Siveriću zapaljena. Primarno nam je sada sanirati naše objekte na slobodnom prostoru, premda razgovaramo i o saniranju onih što su s druge strane crte razdvajanja. Mislim da ćemo i tu naići na pomoći i razumijevanje", govori dr. Marinko Rilov, ravnatelj.

"Pokušat ćemo s ovim lijekom... Ukoliko se bolovi u želucu ne smire, dodite pa ćemo tragati dalje", ljudzno pacijentu govori dr. Ljubica Marunica

kid radnog odnosa, nekoliko ih je na čekanju, a četiri naša radnika su na specijalizaciji. Na specijalizaciji su i to iz pedijatrije, ginekologije, interne medicine i medicinske biokemijske, koju su započeli prije rata, i ostali. Mi mislimo na budućnost i činjenicu da će nam oni biti potrebljni kada se vratimo u Drniš, pa im stoga nismo prekinuli specijalizaciju", reči će dr. Rilov. Pet medicinskih sestara i dva liječnika nakon okupacije ostali su u Drnišu. Jedan liječnik je poginuo u redovima srbočetničke vojske, a drugi liječnik je zajedno sa sestrama pomagao i pružao pomoći onima koji su ostali na okupiranom području, bez obzira na nacionalnu pripadnost. Krajem devedeset i prve, "znameniti" general Mladić im je zbranio rad. Od ekipe, koliko je dr. Rilovu poznato, ostale su u Drnišu i dalje

dvije medicinske sestre. One i danas pomažu, koliko mogu, tamošnjem stanovništvu. Njihov radni odnos je stavljena u mirovanje. Dvije su medicinske sestre došle na slobodni hrvatski prostor, jedna je otišla u Knin, a dr. Ćakić je zatražio prekid radnog odnosa. Gdje je sada, dr. Rilovu nije poznato.

Zdravstvena briga o prognanima i povratnicima

Tamo gdje je svoj privremeni smještaj našao veći broj prognanih Drnišana, Dom zdravlja je organizirao medicinsku ekipu koja brine o njima. Nemoguće je to bilo učiniti u svakom mjestu, svakom hotelu, zbog važnosti rada u Unešiću. "Zato smo se odlučili samo za jedan grad i to Split. Tako

u hotelima »Duiliovo« i »Lav« imamo organizirane stalne liječničke epipe, te jedan stomatološki tim u hotelu »Lav« koji radi ne samo za drniške, već i ostale prognane. Za ostale drniške prognane zdravstvenu zaštitu i usluge pružaju i organizirale su druge zdravstvene organizacije", govori ravnatelj dr. Rilov.

Jedan broj djelatnika Doma zdravlja je uključen u rad vojnih saniteta, od kada oni na drniškom području postoje. Trenutno su to dvije liječnice i četiri medicinske sestre. Liječnici su potrebni i miljevačkim povratnicima, kojih je prema službenim podacima 245, te žiteljima petropljanskih selja koji su ostali kod svojih kuća ili tamo povremeno dolaze. Zdravstvena stanica u Kljacima je pretrpjela velika oštećenja, a i danas je na udaru srpskog topništva. U Klja-

cima, ipak, u gotovo nemogućim uvjetima radi liječnički tim. Tako je za civilno stanovništvo zdravstvena zaštita ipak organizirana na način na koji je to u takvim okolnostima moguće. Miljevački plato je, podsjetimo, oslobođen 21. lipnja 1992. godine, a već od 24. lipnja drniški Dom zdravlja upućuje redovno svoje liječničke epipe u sedam miljevačkih sela. Dakako, svaki poziv i dojava o hitnom slučaju na Miljevcima znači da jedna ekipa "sjeda" u kola i odlazi tamo. Zadnjih mjeseci je organizirana i stalna služba, tri puta tjedno. Zbog sigurnosnih razloga u posljednje vrijeme, zdravstvenu brigu o civilima preuzeo vojni sanitet. "U njemu su, s neskrivenim ponosom govorili dr. Rilov, "opet naši liječnici i medicinske sestre".

Drniškom Domu zdravlja "na prijekom radu" u unešičkoj zdravstvenoj stanici još uvijek nedostaje pošte od opreme. Radi se o onim što se ima, ali se i dalje čine napori da se pribavi nešto od opreme kako bi se poboljšala kvaliteta rada. Izgledi da u tome uspiju su izvjesni, posebice od kada je uspostavljena dobra suradnja s gradovima i regijama iz Belgije. Ravnatelj Rilov ih naziva... "našim prijateljima iz 24 belgijske općine, iz dvije regije, na čelu sa gradovima Nivel i Varelers", koji su ovom Domu zdravlja dostavili i poklonili vrijednu opremu i lijekove. Pomoći belgijskih građana iz te dvije regije nije kratkotrajna. Uz osiguravanje građevinskog i drugog materijala za sanaciju obiteljskih i školskih objekata na slobodnom drniškom prostoru, oni će svojim donacijama i novcem sanirati štete na zdravstvenim objektima. "Na dobrom smo putu da znatno poboljšamo kvalitetu i uvjete rada u našim zdravstvenim stanicama na slobodnom prostoru, zahvaljujući prije svega ljudima dobre volje", kaže naš sugovornik.

Volimo posao i ljudе!

Na hodniku Zdravstvene stanice Unešić nema gužve. Tek nekoliko pacijenata. Govore da su zadovoljni uslugama koje ovdje dobivaju, te da je dobro to što pomoći mogu potražiti u bilo koje dobi dana ili noći. Bilo od liječnika opće prakse ili stomatologa. A stomatolozi rade na poprilično staroj i dobroj opremi. "Nedavno smo od Bel-

Promatrati izborne rezultate nakon ovih izbora doista je složeno. Glasovanje se odvijalo na tri razine: za Županijski dom Sabora, za Županijsku skupštinu Šibenske i za gradsko i općinska vijeća gradova i općina u sastavu Županije Šibenske. Na glasačkim mjestima glasač je dobivao ukupno pet listića. Promatrano na taj način, izbori u kolovozu 1992. su za birače bili mnogo jednostavniji jer su se odvijali na samo dvije razine: za predsjednika Republike i za Zastupnički dom Sabora. Nije nam namjera da na ovome mjestu analiziramo koliko su birači shvatili što su to izbore za tijela lokalne samouprave i koliko su bili u mogućnosti „čitati“ stražnja stranu nadmetanja — takva istraživanja tek je potrebno napraviti. Ovdje bismo željeli pokazati neke karakteristike izbora za Gradsko vijeće grada Šibenika i Županijsku skupštinu Šibenske (u onome dijelu u kojem su nam podaci izbornih komisija bili dostupni!). Promotrimo najprije metodologiju.

Biračka mjesta od prve do trinaeste izborne jedinice za Gradsko vijeće ista su kao ona od prve do devete izborne jedinice za Županijsku skupštinu. Izborne jedinice za Gradsko vijeće smo fiksirali, a izjednačavanje biračkih mjeseta je izvedeno u izbornim jedinicama za Županijsku skupštinu. Tako se, primjerice, biračka mjesta pете izborne jedinice za Gradsko vijeće (Metezire, Grada) nalaze u sastavu prve i šeste izborne jedinice na izborima za Županijsku skupštinu. Potpuno se poklapaju prva, druga i sedma izborna jedinica za Gradsko vijeće s osmom, devetom i drugom izbornom jedinicom na izborima za Županijsku skupštinu. Na izborima za Gradsko vijeće — u proporcionalnome dijelu — bila je zastupljena lista HDZ-a, zajednička lista HKDS-a, HDS-a i KNS-a, zajednička lista HNS-a i SDP-a, lista HSLS-a i lista HSP-a. (Vidi rezultate u prvoj tablici.) Na izborima za Županijsku skupštinu — u proporcionalnome dijelu — bile su postavljene liste HDZ-a, zajednička lista HNS-a i SDP-a, lista HSS-a, lista HSLS-a i lista HSP-a. (Vidi rezultate u drugoj tablici.) Zanimljivo je pogledati postotak ostvarenja mandata pojedinih stranaka i stranačkih udruženja na izborima za Gradsko vijeće (izbori za Županijsku skupštinu će biti formalno završeni tek kada se izaberu još dva predstavnika srpske nacionalne manjine). Postotak ostvarenja mandata je prikazan u trećoj tablici. U zagradama je naveden broj vijećničkih mjeseta koja će zauzimati stranke u Gradskome vijeću.

1. Rezultati stranačkih lista za Gradsko vijeće	
HDZ	42 posto (11.821 glas)
HKDS—HDS—KNS ..	8,2 posto (2.323 glasa)
HNS—SDP	13,6 posto (3.824 glasa)
HSLS	25,7 posto (7.224 glasa)
HSP	6,5 posto (1.822 glasa)

2. Rezultati stranačkih lista za Županijsku skupštinu	
HDZ	49,32 posto (23.025 glasova)
HNS—SDP	12,24 posto (5.715 glasova)
HSS	8,91 posto (4.157 glasova)
HSLS	20,7 posto (9.622 glasova)
HSP	4,66 posto (2.177 glasova)

3. Postotak ostvarenja mandata u Gradskome vijeću	
HDZ	42,3 posto (11 mjeseta)
HSLS	23 posto (6 mjeseta)
HNS—SDP	23 posto (6 mjeseta)
HSP	7,7 posto (2 mjeseta)
HKDS—HDS—KNS ..	3,9 posto (1 mjesto)

Najveći dobitnik je svakako udruža HNS—SDP, koja je sa svega 13,6 posto glasova za listu dobila 23 posto mandata. Moguće je to objasniti izbornim dogovorom koji su četiri stranke (HSLS, HNS, SDP i HSP) imale u dijelu izbora gdje su se birali kandidati po izbornim

TKO JE TKO U ŽUPANIJU ŠIBENSKOJ

KAKO SMO
GLASOVALI

SKUPŠTINA ŽUPANIJE ŠIBENSKE

jedinicama. Dobitnik je i HSP, koja bi — da nije bilo ranije navedenog izbornog dogovora — dobila samo jedan mandat. Hrvatska demokratska zajednica je ostvarila tek neznatno veći postotak mandata nego što joj je bio postotak glasova za listu. Uzrok tome je u izbornom dogovoru nekih stranaka i stranačkih udruženja na izborima za Gradsko vijeće (izbori za Županijsku skupštinu će biti formalno završeni tek kada se izaberu još dva predstavnika srpske nacionalne manjine). Postotak ostvarenja mandata je prikazan u trećoj tablici. U zagradama je naveden broj vijećničkih mjeseta koja će zauzimati stranke u Gradskome vijeću.

Željela sastaviti gradsku vladu. Lijetu onih koji nisu ostvarili „očekivani“ broj mandata počinjemo s Hrvatskom socijalno-liberalnom strankom. No, njen postotak ostvarenja mandata je tek nešto manji od izbornog rezultata, što je u potpunosti objašnjivo nastojanjem HSLS-a da bude popustljiv prilikom sastavljanja zajedničke liste HNS-a, SDP-a, HSP-a i HSLS-a po izbornim jedinicama. Najveći gubitnik — gledano na ovaj način — bila je udruža HKDS-a, HDS-a i KNS-a. No, s obzirom na činjenicu da u sudaru dvaju jakih grupacija HDZ-a i udruge HSLS-a, HNS-a, SDP-a i HSP-a (na izborima pojedinačnih kandidata po izbornim jedinicama) nije zaista bilo načina da prođe poneki kandidat demokršćana, ima razloga za zadovoljstvo i u ovom stranačkom taboru. Demokršćani su preživjeli najveće razvrstavanje stranaka na lokalnoj razini mudro laverajući (u toku predizborne kampanje) između dviju oštro suprotstavljenih grupacija — HDZ-a i grupe stranaka predvodene sve jačim HSLS-om. Treba imati na umu da, nakon ovih izbora, demokršćani predstavljaju, zapravo, treću stranku na razini grada (kada se rezultati zajedničke liste HNS-a i SDP-a podijele na dva jednaka dijela!) sa zavidnim 8,2 posto.

Kako su prošle stranačke liste po pojedinim izbornim jedinicama? Lista HDZ-a za Gradsko vijeće je ostvarila najbolji rezultat (67 posto) u drugoj izbornoj jedinici (Dubrava, Danilo Kraljice, Danilo,

jela najveći broj glasova u svim izbornim jedinicama: HSLS je uspelo „pobijediti“ u desetoj izbornoj jedinici (Šubićevac) i dvanaestoj izbornoj jedinici (Baldekin III/A). Pred toga, lista HSLS-a je dobila većinu na još šest biračkih mjeseta u okviru drugih izbornih jedinica.

Kakav je odnos gradске i županijske liste na najjačih stranaka HDZ-a i HSLS-a? Prosječna razlika gradске i županijske liste HDZ-a je 4 posto u korist županijske liste, dok je prosječna razlika od 2,6 posto u korist gradске liste HSLS-a. HDZ-u se, dakle, isposticanje mr. Josipa Jurasa kao kandidata liste za Županijsku skupštinu. Slično je HDZ postupio i u nekim drugim županijama, ističući ministra u Vladi kao nositelje županijskih listi. Što bi se dogodilo da je HDZ na čelo gradске liste istaćio također nekog medijski pozitetnog političara, lako je prepostaviti.

Posebnu zanimljivost predstavlja odnos liste i pojedinačnih kandidata demokršćana. U konkurenčiji kandidata HDZ-a i udruge HSLS-a, HNS-a, SDP-a i HSP-a demokršćanski kandidati su ostvarili 5,27 posto veći rezultat od rezultata vlastite liste u pripadajućoj izbornoj jedinici. Najveću razliku je „napravio“ kandidat demokršćana Marko Čaleta-Car (17,3 posto) u prvoj izbornoj jedinici. Da se radi o renesansi demokršćanstva u Šibeniku, tek će se vidi.

Kako su prošli kandidati ostvarili stranaka i stranačkih udruženja? Apsolutni šampion (70,3 posto) je kandidat HDZ-a iz druge izbornoj jedinice Krešimir Škugor (u drugoj izbornoj jedinici lista HDZ-a je također ostvarila najbolji rezultat, a za njim (55,7 posto) slijedi kandidat udruge HSLS-a, HNS-a, SDP-a i HSP-a iz dvanaestoj izbornoj jedinice Josip Morić). U ovoj izbornoj jedinici je HSLS ostvario najbolji rezultat za listu pa je potpuno jasno da je vijećnika Morića (koji je član HNS-a) iznijela „glasovačka mšinerija“ HSLS-a. Hrvatska seljačka stranka nije postavila svoju listu za Gradsko vijeće. (sic!) Lider HSS-a su to objasnili nepostojanjem organizacije HSS-a na razini grada. Okovo ostaje primijetiti: lista HSS-a je na ovim izborima za Županijsku skupštinu na području grada dobila 2064 glasa, što je čak 4,8 puta više nego što je dobila njihova državna lista na izborima za Zastupnički dom Sabora u kolovozu 1992. godine. Šteta!

I, na kraju, kolika je bila apsolutnica na ovim izborima? Na izboru za Gradsko vijeće je izabran iznimno mali broj glasača (28.158) što iznosi svega 58,3 posto upisanih u birački popis. Da li se ovdje radi o prihvatanju visokih evropskih standarda od strane naših birača — teško je reći. U drugome nastavku ćemo pobliže objasniti neke značajke izbora za Županijski dom Sabora Republike Hrvatske i moguće „čitanje“ svih izbornih rezultata.

Ivo GLAVAS

Šibenik
EXPORT-IMPORT
TRGOVINA I PROIZVODNJA
59000 ŠIBENIK, Račna

naka bez kojega bi HDZ vjerojatno dobila devetnaest mandata ili 73 posto svih mandata u Gradskome vijeću. U ovome podatku se krije opravdanje za slavlje nekih lokalnih oporbenih političara jer će HDZ — po prvi put — morati potražiti koaličijskog partnera ako bi

SPOMENIK CIJELE HRVATSKE

2

U »Šibenskom listu« od 20. II. 1993. god. objavljen je razgovor s gospodinom mr. Paškom Bubalom, gradonačelnikom Šibenika i predsjednikom Odbora za podizanje spomenika kralju Petru Krešimiru IV. U tom razgovoru uglavnom se govorio o lokaciji spomenika. Prema tom stavu spomenik bi se vjerojatno podigao na šibenskoj Poljani, koji bi trebao biti monumental.

Da spomenik treba da bude monumentalni navest će izjave akademika Andre Mohorovičića: »Spomenik Krešimiru je prvi i trebao bi biti i jedini spomenik tom kralju u Hrvatskoj. Šibe-

INAČICE

TREPTAJI KULTURNOG ŽIVLJENJA

D. Grgurević: Maslina

Nakon više od dva mjeseca trajanja, zatvorena je, hajdmo je tako nazvati, prodajna izložba što ju je u salonu «Zlatka» imao šibenski slikar Dragutin Grgurević Danda. Sama po sebi, s više od stotinjak predloženih (i kupcima, prema tome ponudenih) eksponata ta je umjetnička produkcija bila zanimljivom i prepoznatljivom i zbog neprijatene nakane autora da, ako bude sreće, ljubiteljima slikarstva «preputi» sve radove! Nekima se takva izjava čini (ili pričinjava) «umjetničkim svetogradem», jer je, tobože, umjetnost čin uživanja i užitaka a ne tek puke želje (i javno iskazanog htjenja) da se producirane stvari prodaju. Premda u tim i takvim opaskama naziremo promišljanje koje bi i nadalje htjelo izvjestiti raspolažnjem tzv. elitnom i tzv. masovnom kulturom, u kojima bi približnici fondovskih jasala vedrili i oblačili raspolažući (po običaju nesavjesno i antikulturalno u biti) na ovaj ili onaj način prinudno sabranim novcem. Htjeli bi se, hoćemo kazati, nastaviti izbjegavanjem tržišnih ocjena (a to bi značilo i prihvatanja i odbacivanja!), jer se, kad su one uvedene u praksu, gube utjecaji znanih struktura i «podobnih gatalica i mazača». Grgurevićeva izložba, šibenskom krugovalnom postajom primjereno praćena, rezultirala je, kako govori autor, prodajom četrdesetak radova različitih likovnih izričaja. Iako se ovog osvrta zapravo i ne treba «doticati» novčani i (ili) materijalni nanos — ipak ima razloga naznačiti činjenicu da su izložene umjetnine imale, po autorovoj procjeni, sasma dobro prođu. A budući da prodaje zapravo i nema (niti, dabome, može biti) bez onog minimalnog praga kvalitete — to, da se tako izrazimo, nije teško zaključiti da se u raspravljenom slučaju izlaganja rukotvorina radi (i) o prihvatljivoj kakvoći. Prodaja, da se ne bi sasvim krivo shvatilo, ne mora biti jednim jamstvom kvalitete, ali je, zasigurno, barem malo jamstvo da su u pitanju radovi koji zaslužuju pozornost. Svega toga zaciјelo i ne bi bilo — pa, možda, niti ovog (ne)namjernog osvrta — da nije

J. VESELIC

POTICAJI

KREŠIMIROV SPOMENIK KULTURE

Prilikom podizanja spomenika Petru Krešimiru IV. valja, dabome, izbjeci i gram improvizacije, jer ako je taj velikan, cija se država rasprostirala sve do Zvornika na Drini, išta zasluzio — zasigurno da mu dugujemo primjeren spomenik, a ne, da i to kojom prigodicom ne ispadne, spomenik onima koji ga podizu. A takvih, nazovi spomenika, ima uistinu svuda oko nas. Oni kojima su tobože u čast podizani to, naravno, nisu zasluzili, jer nisu ni tražili da ih se tako jadno i uglavnom nakaradno »ovjekovječi«

u (ili je barem javno potaknuta) nekako baš uoči dogadanja što ih danas nazivamo Hrvatskim Promiljećem — proizlazi da nakana i nije baš sasma svježa, iako je, ruku na srce, jedan dio današnjih čelnika i u tom razdoblju bio među «udarnim zagovornicima» gradnje sjećajnog mesta u čast Petra Krešimira IV. Sve u svemu, jer smo baš ovih dana razgovarajući s nekim povjesničarima i arhitektima začuli podsta nonšalantno poigravanje sa svim radnjama što ih nameće posao o kojemu razglabamo, trebalo bi izbjeci i gram improvizacije, jer ako je taj velikan, cija se država rasprostirala sve do Zvornika na Drini, išta zasluzio — bome da mu dugujemo primjeren i spomenik, a ne, da i to kojom zgodicom ne ispadne, spomenik onima koji ga podizu. A takvih nazovi spomenika ima uistinu svuda oko nas. Oni kojima su u čast podizani to, dabome, nisu zasluzivali, jer nisu ni tražili da ih se »ovjekovječi«. A spomenik Petru Krešimiru Četvrtom mora biti — spomenik kulture i hrvatske samosvijesti.

O.R.

CITAONICA

PUBLICISTIKA

OPSESIJE I MEGALOMANIJE

Vladimir Žerjavić nije nepoznato ime u znanstvenim krugovima i može se bez iole ograda ubrojiti u red onih znalaca čija objelodanjena djela ne podliježu (Posebnoj) naučnoj raščlambi. Hoćemo, naime, ustvrditi da Žerjavić barata vjerodostojnim podacima i dokumentima a njegovi zaključci, sazdati upravo na takvoj temeljnici, ne izazivaju nimalo nedoumice. Tako je i s njegovim publicističkim djelom «Opsesije i megalomanije oko Jasenovca i Bleiburga». Knjigu je objelodano «Globus», a na oko tri stotine stranica srednjeg formata (dopunjene su brojnim prilozima, kao dokumentima, tablicama, grafikonima itd) Vladimir Žerjavić razglaša temu «Gubici stanovništva Jugoslavije u drugom svjetskom ratu». Tako piše: «Dok se u svijetu davno zaboravio na ratne žrtve nastale u toku drugog svjetskog rata, u našoj zemlji, raspravljanja o našim ratnim gubicima toliko su eskalirala da predstavljaju ozbiljnu prijetnju jednim novim ratom kako bi se «osvetilo» za poginule prije 50 godina. Posebna upornost očituje se u dokazivanju broja ubijenih u Jasenovcu, koji

se, od prvotnih 500, 600 i 700 tisuća, sada pope na «točno» izračunatih 1.110.929 žrtva umorenih u tom logoru. Brojka milijun ubijenih Srbu, stalnim ponavljanjem sa strane novih političkih voda, ali i književnika i drugih kulturnih djelatnika, dobila je «status» «dokazane» veličine stradanja srpskog naroda u drugom svjetskom ratu». Iako je dočitavanje knjige «Opsesije i megalomanije oko Jasenovca i Bleiburga» pomalo i mučno, naznačiti ćemo još jedan ulomak: «S druge strane ozivljava se mit o velikim gubicima Hrvata nakon završetka drugog svjetskog rata na austrijsko-jugoslavenskoj granici, poznat po sinonimu «Bleiburg», gdje je navodno, ubrojivši i izginule na tzv. «križnom putu», izgubio život najmanje 300 tisuća Hrvata. Takoder, u zadnje vrijeme su se pojavile i tvrdnje da je u prošlosti rat izgubilo život preko 300 tisuća Muslimana». Bez obzira na sve, knjiga o kojoj raspredamo zaciјelo je vrijedno (i pouzdano) štivo za sve one koji vole takvu vrst političko-povijesne literature.

O.R.

FILOZOFIJA

O FANATICIMA I ZOMBIJIMA

Pravog prijatelja može se upoznati (i prepoznati) samo u nevolji. Tom starom mudrosvlju zaista se nema razloga išta dodati. A s rečeničnim uvodom počinjemo samo zarad činjenice da je knjigu o kojoj pišemo napisao filozof i publicist koji je ovih dramatičnih dana za opstojnost hrvatskog naroda pokazao da zna (i da onima koji te iskreno žele nije teško doznačiti) da su Hrvati napadnuti, da se Hrvate ubija na njihovoj rodnoj grudi i u njihovoj jedinoj Domovini. Premda edicija «Poraz mišljenja» nema s naznačenim nikake veze — učinio nam se nezaobilaznim nalog da kažemo da Alain Finkielkraut, jer o njemu je bilo govora, francuski (pariški) publicist i mudrosvac (ili filozof) pripada onom krugu mudrih ljudi (tzv. židovskog podrijetla) koji svoju filozofsku misao ne podređuje tzv. dnevno-političkim naklapanjima i postavljanjima, već se trsi (i bogme uvelike uspijeva u tome) da ostane na razini, hajdmo tako kazati, čiste znanstvenosti. Oštroman i nemilosrdan analitički suvremenoga svijeta, k tomu i «urnebesan» stilist, Alain Finkielkraut, autor je dekaloskog opusa, to jest desetknjiča. Nakon studija

filozofije i književnosti rečeni mudrosvac bio je predavač na Kalifornijskom sveučilištu u Berkeley, a potom živi i stvara (u Parizu) kao pisac-slobodnjak. «Poraz mišljenja» je zasigurno reprezentativna knjiga, univerzalno aktualna, politematska: nacija i nacionalizam, kultura i kulturnost, identitet, rasa. Pa se stoga s pravom u predgovoru tvrdi: «Kad se misli na način ove knjige, onda misao(nost) ne samo da nije poražena nego — čak štoviše: trijumfira!». Knjigu Alaina Finkielkrauta «Poraz mišljenja» objelodano je izdavačko poduzeće «Naprijed» iz Zagreba, djelo je podijeljeno na četiri poglavlja (Ukorijenjenost duha, Velikodušno izdajstvo). Prema plurikulturalnom društvu i Mi smo djeca, mi smo svijet od kojih će svako plijeniti (čitateljsku) pozornost onih koji se vole družiti s tvrvinama koje utemeljenim mudrosvljem iskažu opredjeljenja autora i njegovo «nezagradno», to jest jasno iskazano svjetonazorje. A hoće li «život s mišljenjem svoje mjesto tihopustiti groznoj i poruge dostojojnoj sučeljenosti fanatika i zombija», na to će, dakako, odgovari dati vrijeme.

O.R.

PJESENITVO

ČAKAVSKO PJESENITVO

Premda nam je s malim zakašnjenjem došjela u ruke, antologija što ju je pod naslovom «Čakavsko pjesništvo XX. stoljeća» sastavio književni kritik Milorad Stojović a objelodanila riječka izdavačka kuća «Izdavački centar» jest štivo kojega valja preporučiti za dočitavanje. Na oko 460 stranica prikazana je čakavsko pjesnježko koju reprezentira osamdesetak poeta, među njim Vladimir Nazor, Rikard Katalinić Jeretov, Augustin Ujević, Mate Balota, Pere Ljubić, Drago Gervais, Drago Ivanišević, Šime Vučetić, Marin Franičević, Zlatan Jakšić, Tonči Petrasov Marović, Joško Božanić i Đurđica Ivanišević. Za čakavskog čitatelja posebno ćemo naznačiti da je u tom predstavljanju zastupljen i Vodičanin Ivo Ćače s uistinu krasnom sastavinom «Lipa noć». Sabrana tako na okupu čakavskih grana bujne hrvatske pjesnje iskazuje se kao «neuzurana ledina», jer mnogi od nas nisu (još uvek) svjesni kakvo nam izričajno blago jesu tijekom (i) ovog stoljeća podarivali naši vrli pjesnici čakavci. Ne budi uzgred rečeno, svega tri godine poslije Matoševa «Hrastovačkog nokturna»,

znači 1903. godine, napisana je i prva čakavská pjesma u ovom stoljeću. Tvorac te pjesme bio je Grdičanski Hrvat Mate Meršić Miloradić (1850-1928). Tri godine nakon njega Nazor će napisati pjesme «Galeotova pesan» i «Ban Dračenja», što su dosad smatrane prvim čakavskim pjesničkim ostvarenjima XX. stoljeća. Premda se čakavsko pjesnježko «radala» na mnogim punktovima življena hrvatskog čovjeka, najizdašniji (i kakvočom najreprezentativniji) prinos dali su dalmatinski pjesnici. Tako, primjerice, nema naše antologije koja bi, ako hoće biti potpuna i reprezentativna, mogla zanemariti Marina Franičevića i njegovu glasovitu pjesmu «Govorenje Mikule trudnega svrahu škojha». Temeljnička čakavská pjesme jest otpor i trpk život tzv. malog južnohrvatskog čovjeka, ali i njegove radosti i «uživanje» koje su «ljeđile» siromaštvo i neimauštinu. Satkane na životu te će pjesme, kao izuzetno vrijedan ulomak sveukupne poezije Hrvata, trajati u vječnost i tako svjedočiti našu prisutnost na obali i škojima od Boke kotorske do Trsta.

O.R.

SKRADINSKE RATNE SLIKE

I DJEDOVI SU IM BILI ISTI

Skradin, 2. III. 1993. pod uzbunom

U košmarnoj noći krcatoj ludila i krvi smrt je preskočila Skradin i zaušavila se na Šubićevcu. Iz sotonskog legla u Bratiškovcima fijukali su »orkani« stopljeni sa daždom, koji je nemilosrdno škopio mučenike u rovovima. U zraku samo jedno pitanje: kad će i gdje pasti sljedeća?

U ovoj apokaliptičnoj noći toliko običnoj u golgoti hrvatskog puka, dr. Zoran Zorić 26 godišnjeg vojnog liječnika lamentira nad sudbom svog naroda.

Najvažnije je poštene i hrvatstvo! Ako idemo u borbu, onda idemo svi, jasno prema mogućnostima. Ako ostanemo na pomoći iz »Caritasa«, onda nam ne gine sudbina propalih susstava iz Južne Amerike, moramo što prije mijenjati sustav vrijednosti; afirmirati znanje, a ne podobnost, isuviše je na slijedenog zla koje proizvodi kriminal i konformizam. Nešto moramo prihvati i od protestantske etike, koja ističe samoinicijativu, sposobnost...

22.45 — Ulazi medicinska sestra Jelena Belamarić i bez uzbuđenja probori: pada na Bilice, tuku iz Travica i Plastova.

Promet od Brodarice do Pirovca je zatvoren.

Iz IPD-a šibenske brigade upozorenje — pozor kod telefonskih razgovora.

Ovi naši domobrani, što stariji to su bolji, kao vino i pršut, nastavlja »Dok«, a s obzirom na uvjete postotak bolovanja je izuzetno nizak. Moral ovih ljudi baš ništa ne može slomiti, možda i ta

svijest da se ovdje u Skradinu i Dubrovnicama brani nešto sveto.

Upada izviđač Bagi i kratko izjavljuje: Šibenčani, rat vam je pred vratima!

Željko Mijat 35 godišnjak iz Tribunjala u vojski je već 20 mjeseci i 15 dana: »Ništa mi nije bilo teško, ali ponkad me zaboli kad pojedinci dijele na vlaje i bodule, a svi smo samo i jedino Hrvati — i to je najveća i jedina vrijednost — Hrvatska. Od svih stranaka priznajem stranku za Hrvatsku i hrvatsko smeće. I dalje pada kiša, malo kiša, malo granate. A na vratima vojne ambulante pjesma:

Ti koji si ujedinio Dalmaciju i Slavoniju

Uzduž i poprijeko

Ti koji si zaciјelio pukotinu naših trajnih podjela

Na pobednike i poražene

Kao trajne rane po kojima smo krvarili

Ne znajući ni gdje si

Ne znajući pouzdano je li tu Dunav, Sava ili Drava

Proglasavam te glavnim gradom moje domovine

Ive ŠIMAT-BANOV

Naslov je jasno — VUKOVAR.

Znaš autora? Da ti iskreno kažem ne znam, svidjelo mi se pa sam stavio na vrata. Dok detonacije grme mi razgovaramo o Hegelu, Kantu, logici, metafizici i kako su u bivšem sustavu odgajali poltrone i ulizice, koji su misili tuđom glavom, a završavamo konstatacijom da je Srbin uvijek bio samo Srbin, da ćemo i mi morati kao i oni — Hrvati svi i svagdje.

23.30 — U skrovištu nema kreveta za sve. Jedan sretnik je zahrkao. Mladi igraju stolni tenis. Tu je i polovina juče-rašnjeg sedmog razreda, tj. Vlado Marčić — jučer smo došli samo ja i Krešo. Tko zna možda sutra bude nastave, ne smijem buditi svoje učenike, pa se na prstima izvlačim iz spavaonice. Žene su razgovorljive. Tu sazajemo kako ne treba tražiti što ti uništi krupa i vojska. Sv. Jere sačuvaj nas.

Anica Čaleta je tu s malom djecom i u kući su joj upale tri granate, već je ona davala izjave i za novine, navikla se: »Napiši da posebno pozdravljam 'jednog čovjeka' koji nas je 'posjetio', a svoje je smjestio na sigurno...«

Milka Pulić, 63 godine, tuži se na užasne sanitарne nevolje, ventilaciju — ipak ovdje smo sigurni!

Tu je i Ljubica Pavasović, 73 godine, koja s ponosom ističe: »Ja sam sinko pravoslavna, ali nikad s Hrvatima nisam imala problema. I u prošlom ratu su mi kad su došli četnici muža prebili u njih nema ljudskosti i poštenja. «A ovi danas Srbici s druge strane», upitah. »Jebem ja njih! Oprosti sinko što psujem, ali oni su sve ovo zakuvali i svima nam je teško — sve poskupljuje.«

U uredu Rupske župe strepnja, zadrinutost i zadovoljstvo. Florijan Pač s ponosom izjavljuje kako im je preko fra Luke Delića u organizaciji župe Sv. Mihovila — Kijevo stigla humanitarna pomoć iz Italije iz Aquile. Dio donacija podijelili su i proganjam Hrvatima iz Gračaca. Ivo Smolić zahvaljuje se: »Hvala Rupljanim, ovo je prvi put da se nas iz Gračaca netko organizirano sjetio!« U posljednje vrijeme naši borci dosta stradaju, brižno će Florijan. Sjetih se brata svoga, učenika Tomislava Mandušića, a eto večeras je ranjen Stipe Dujić. Imao je sreću! Komadić granate od 60 mm okrnuo ga je kod Janjove kuće. U Radišćima je faktoder ranjen Nedjeljko Silov. Rupljani su kao i uvijek na braniku domovine.

Do jutra je još dugo. Nekako se utišavaju detonacije. Dobro je da se puca, jer u miru se vojnici opuste. Kiša prestaje. Zlokobni mir. Čuje se samo lavež vezanog psa.

Ante Erceg, povratnik iz Njemačke je ogorčen: »Oni to rade jer gube rat, ali sad i Eskimi i Pigmeji u džungli znaju da su Srbi zločinci i krvnici, izrodi slavenskog naroda. Oni čak i svoje ubijaju koji se s ovim ne slažu, tj. idejom velike Srbije.« Žena Zumreta je ostala u Njemačkoj. Ante je ovdje sa svojim narodom, sve uložio u kuću, za sada ju je sačuvao sveti Ante. »Ali ako je pogode, znam ja što ću — ote se Antil!

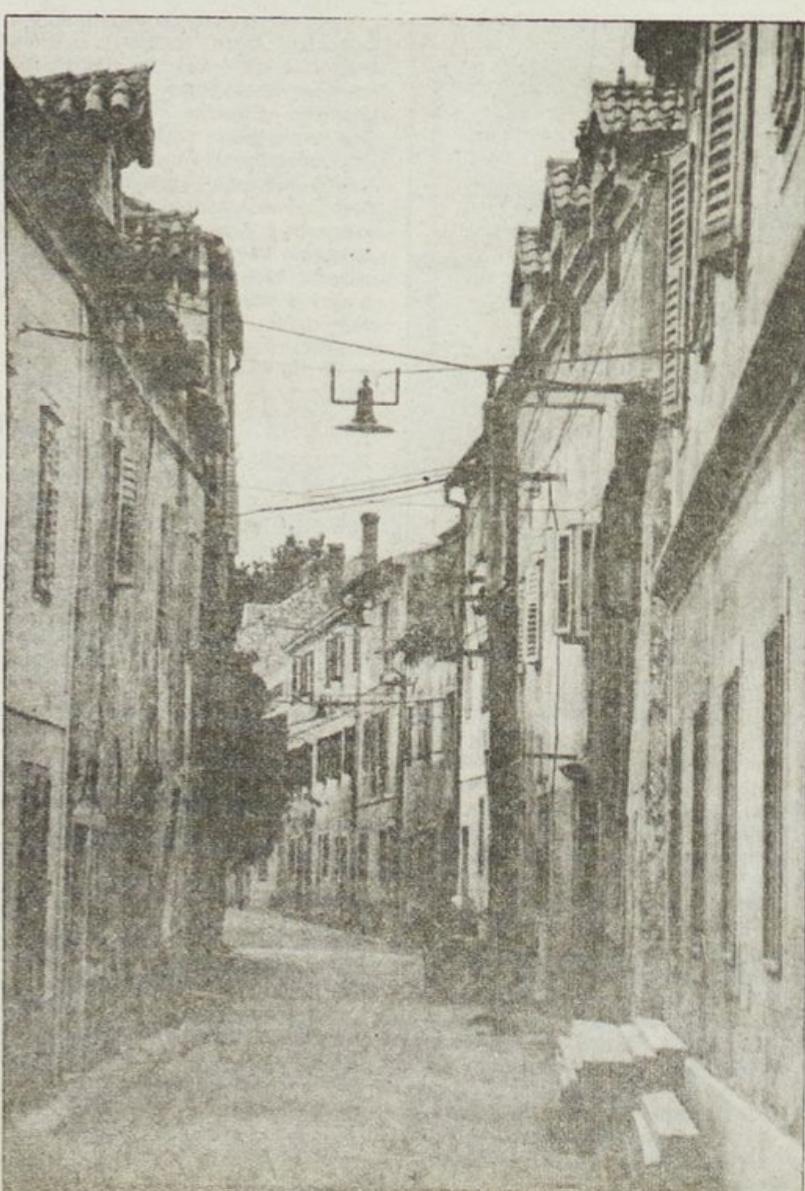
Joso Bešić priča kako ga ovo i nije previše iznenadilo. Imao je jedanaest godina kada su 1939. godine iz Bratiškova došli djedovi današnjih četnika i na konjima napali skradinske Hrvate. Kada je išao u vojsku, sedam dana i noći se vozio do Gevgelije, ali ovo je sada puno teže...

Samo u jednom danu palo je na Skradin 125 granata. U osvit nalazimo i Živka Žuru, upravo se vratio s dežurstva iz Lozovca. Biće je pakleno, ali kako se varaju ako misle da će nas poplašiti.

Skradin, Dubravice nikad neće pasti, poručuju zajedno Ante — Šć Brajković, Marko Banić i Ante Jurić.

A ovaj posljednji koji je kod liječnika uzeo »Lorsilane«, i ne pomicala na bolovanje. Samo da nas pozovu i mi krećemo... Bio sam ja i kod Miljevac i izmedu ostalog likvidirao sam i jednog Kozaka... Tko ga je tjerao da dolazi. U Skradinu strepnja, jer dava nikad ne miruje, ali i odlučnost kao i uvijek i oduvijek ide se do kraja — do pobjede i slobode na čitavom teritoriju domovine.

Ivica SUMIĆ

PSIHJATRIJSKO VJEŠTVO I POLITIKA

10

Piše: dr. Stjepan SIROVICA

CUVAJ PROTIV ZBORA LIJEČNIKA

U povodu 80. godišnjice jednog atentata i jednog psihiatrijskog vještva

U zagrebačkom novinskom tisku nije se moglo otvoreno pisati i braniti Zbor liječnika Hrvatske. U Šibenskoj »Hrvatskoj riječi«, 6. X. 1912. nalazimo članak potpisani »Medicus« u kojem nalazimo širi prikaz zbivanja, a u naslovu i opću ocjenu događaja:

»Cuvaj protiv Zbora liječnika

Cuvaj je ovo dana dobio udarac od strane gdje se najmanje nadao. Zbor liječnika na svojoj mješecnoj skupštini, iza predavanja liječnika dra Herzoga — O poteskoćama pri davanju psihiatričkih mnenja u sudbenim slučajevima — prihvatio je jednoglasno rezoluciju koja sadržava misao predavanja, da »sudbeni vještaci« u ovom slučaju (u parnicu Jukić) nisu istraživanje i pregledavanje proveli onom točnošću, temeljitošću i objektivnošću, kako to zahtijevaju norme medicinske znanosti.

Ovakav postupak kadar je u očima ljeta i stručnjaka našeg i stranog sveta umanjiti i poniziti ugled hrvatskih liječnika, pak tog radi u obranu medicinske nauke i ugleda liječničkog staleža osuduje njihov i sličan postupak.

Naglasit mi je, da je čitava ova rasprava liječničkog zbora vođena u strukovnjačkom smislu, niti se na sjednici spominjalo imena niti politika. Uza sve to, već sutradan, pozvan je državnički dom na odgovornost te se Cuvaj dao da progoni liječnike, kojih bilo na skupštini 41, između njih i zemaljskih, koji svaki jednodušno prihvatiše rezoluciju...

Sudbeni vještaci liječnici dr. Lang i dr. Žirović ovom jednodušnom osudom vlastitih kolega uglađeni su kao bezdušni štrebare, koji su za volju vlastodržaca kadri pogaziti i svoj ponos i ugled svog stališta i norme medicinske znanosti.

Cuvaj je ovo razumio: jedna od najvažnijih korporacija jednodušno je digla glas protiv njegovom zulümčarenju, protiv njegovog državostiti kojom hoće da posigne i tamo, gdje svetost nauke i osjećaj pravice jedino smiju da vladaju — i on je pogoden kriknuo.

U svojoj bjesomučnosti i zločinačkom pašovanju pozvao je na odgovornost i vrhovnog zemaljskog liječnika dra Reichweina, jer da je on morao znati za namjeru predavača i Zbora te rezoluciju osuđiti. Čujem da se dr. Reichwein izjavio s nama solidaran i komesaru stavio mjesto na raspolažanje. Ovaj korak vrhovnog liječnika našao je u liječničkim redovima na obično dobrovranje, dosle svi liječnici solidarni i norme medicinske znanosti.

Cuvaj se sada hoće da baci živinskou krvoljčnošću na one zvanične liječnike koji su za rezoluciju glasovali ili joj naknadno dati svoje odobrenje.

Zboru liječnika upravo je otpis, u kojem veli, da je Zbor onim predavanjem i onim rezolucijama prekoracio svoj djelokrug namjerom da razdraži druge, na mržnju i preziranje Žirovića i Langa radi njihovog mnenja pred sudom. Ovo bi bilo dostatno veli Cuvaj — da vlasta zbor raspusti, što ipak neće učiniti s obzirom na okolnost da je ovo prvi slučaj povrede statuta te s obzirom na mnoge vanjske i uvažene članove društva, ma učiniti će to za slučaj ponovne slične povrede pravila. Ujedno tim otpisom navješta prognozirati sudske posudbe i bržljivije ispitne zdravljive Jukića, a, naravno, tako produži i njegov život.

Novi prikaz situacije nastale Rezolucijom opisuje »Narodni list«, 12. listopada 1912., u Zagrebu:

»...kako vam je poznato, u nedavnoj svojoj skupštini (liječničko društvo) osudilo je neliječničko držanje dra Žirovića i dra Langa u Jukićevu parnicu.

Cuvaj je ovu izjavu smatrao i protiv se: uperenim, pak je u prvi mah htio društvo raspustiti. No, savjetovaše mu da to ne bi bilo oportuno, jer da bi u tom slučaju moglo doći do liječničkog strajka. Zato se Cuvaj zadovoljio onom javnom porukom — ili kako neki liječnici vele »porugom« — da se za sada opršta ovaj izput društva, ali u buduću da neće dozvoliti.

(Nastavljaju se)

Dr. I. Žirović

Izvuci Zbora, a ovu podjelu poticao je Cuvaj. Zbor liječnika Hrvatske imao je protivnika i u nekim političkim strankama. Tako, na primjer, socijalistički »Crveni barjak«, 8. X. 1912. piše:

Da je i lud...

Nesvesnjici!

Pitamo — je li narodni interes bio da Jukić bude prikazan ludim?

Nel

Hrvatska, u ime svojih prava, u ime svojih revandikacija, u ime svojih viših političkih ciljeva — Hrvatska treba Jukića, onakog kakvog su ga prikazali u onoj kaznenoj parnici!

Da je lud Jukić, morao bi da bude pametan!

Hrvati su bili robije i šnjima se postupalo uvijek kako bi se panduru prontjelo. Našao se jedan koji je zaustavio silniku ruku iz koje je virila kandžija — i njega na silu treba proglatiti — lugjakom!

Cuvajev interes bio je da sve prikaže ljudorijom i neozbiljnom stvaru. — Nije htjeo! Pa dobro. Neka Jukić ostane zdrav, odgovoran — neka se ne razliva ni razvodnjava snaga i važnost njegova čina.

Čast i interes naroda to zahtjeva!

Oni zagrebački liječnici koji su glasovali za Rezoluciju zulatali su, pogrešili su. Mi se nadamo da toplota južnjačke prirode naših dalmatinskih liječnika neće počiniti jedno nepatriotsko i sramotno djelo, kao što od njih zahtjeva »Naše jedinstvo«.

Oni će čutiti!

Ne, Luka Jukić nije lud. Stoga ne smije da se govori o Jukićevu ludosti. Mora da se pusti na miru naše i zagrebačke psihiatre i dalmatinske liječnike.

Što hoće da se dokaže Jukićevim ludilom? Da su Hrvati marva, nesposobna da se opre ikakvom krštenjulj.

Gotovo smo spremni prihvati navezeno gledište. Ali, žestoki napad na Zbor liječnika govor o krovu interpretaciji Rezolucije.

Naime, Rezolucijom se kritizirala metodologija kojom se došlo do vještva i odatle stvorene zaključke. Zapravo su liječnici, zbog opravdane mogućnosti da se radi možda o bolesnoj ili poremećenoj ličnosti ili za time da se odgoditi pre-suda i bržljivije ispitna zdravljive Jukića, a, naravno, tako produži i njegov život.

Novi prikaz situacije nastale Rezolucijom opisuje »Narodni list«, 12. listopada 1912., u Zagrebu:

»...kako vam je poznato, u nedavnoj svojoj skupštini (liječničko društvo) osudilo je neliječničko držanje dra Žirovića i dra Langa u Jukićevu parnicu.

Cuvaj je ovu izjavu smatrao i protiv se: uperenim, pak je u prvi mah htio društvo raspustiti. No, savjetovaše mu da to ne bi bilo oportuno, jer da bi u tom slučaju moglo doći do liječničkog strajka. Zato se Cuvaj zadovoljio onom javnom porukom — ili kako neki liječnici vele »porugom« — da se za sada opršta ovaj izput društva, ali u buduću da neće dozvoliti.

(Nastavljaju se)

TRAGOVI NA PLOČNIKU

ŠTO ĆE NAM, ZABOGA, KARNEVALSKE MASKE

Često se ljudima pričinja da vlastitu čestitost ne moraju preinačavati u maske, jer, zaboga, zarad čega će njima te, hajmo ih tako nazvati, obrazine nalik magarcima, lijama, dousnicima, vukovima, svinjašima, svećenicima, žandarima, esembeovcima, pričuvcima i inoj (tako preobučenoj, to jest zakamufliranoj) čeljadi?! Ali ne treba glasovati za dokinuće maski, ne i zbog toga što, u tom slučaju, ni sami ne bismo znali što bi valjalo uraditi s kinkom koja nam je, premda toga i nismo posve svjesni, srasla s kožom

Premda je vrijeme karnevala na izmaku, iako se čini da je posakrto sve ono što je uzmoglo zatajiti a da na vrijeme ne bude sasvim (to jest do kraja) prepoznato — to još uvijek ne znači, niti može zapravo značiti, da je maškaraju odzvonilo, da ga je dotuklo ili, naprosto, preteko vrijeme. Možda će se nekima (pričiniti) da je razgovor o zamaskiranju tjeranje vode na mlin papagaja koji misle da im perje ne iskazuje godišnje mijene i promjene. Ipak, ne treba biti previše zadovoljan s tim odstupom.

Hoćemo, naime, kazati da karnevalsko vrijeme samo naoko i na prvi pogled ima određeni i strogo utaćeni rok trajanja i bivanja, jer se ta »namiguša« neprestance zbiva u ovom ljestvici životu, dogada se čak i onima koji su uvjereni da je baš njih vanpokladno mijenjanje posve mimošlo. Vraga! Često se, naime, ljudima pričinja da vlastitu čestitost ne moraju preinačavati u maske, jer, zaboga, zarad čega će njima te, hajmo ih tako nazvati, obrazine nalik magarcima, lijama, vukovima, svećenicima, žandarima, esembeovcima, pričuvcima i inoj (tako preobučenoj, to jest zakamufliranoj) čeljadi? Kad se u čovjeku, negdje u njegovoj nutritini rodi protimba maškaraju, kad se uzastoji izbjegi prerašvanje u paune i papagaje (ili neka druga slična obličja) — kad do toga, velimo, dove — onda nema bolje mjerila da se zbivaju otkloni koji su prava ocjenjivačka petica za saznanje da se i pred sobom, pred vlastitim, eto, licem u zrcalu ima ponešto (a ponekad bogme i dosta toga) zatajiti. I ne-ma u tome mnogo začudnosti. Jer, zaboga, kome bi od nas ikada palo na um (pod pretpostavkom da za tu inačicu raspolažemo s dosta pamet) da se u našim izvanjskim izričajima, oblikom i riječju dabome, prikriva nešto čega bi se trebalo stidjeti i što bi, po svaku cijenu, valjalo izbjegi. Bez maske, nažalost, često ne znamo što bismo uradili s vlastitim licem, gdje bismo ga pohranili i kome povjerili e da nas oni sa strane ne bi — ne samo prepoznali, nego do kraja razotkrili! Igramo se fasada sasvim svjesni činjenice, zgruvane negde u okrajima nutrine, da nam iskrenost ipak nije priležna vrlina, jer postajemo malo po malo konačno svjesni da ne lažemo samo drugima, već, nažalost, istodobno i sami sebi. Žene varaju muževe (i to ne samo u sanjama), muškarci se pridružuju — u noćnim marama — bujnim ljubavnicama, a kad se sve razdani, kad jutarnja izmaglina iskaže svoje varljivo (i varovo) obliče — kuda poći sa sobom i svojim licem, ako se tijelo već ne udostoji pomaknuti. Maske s kojima brižno prekrivamo životne vododjelnice i samrte rastanke apsolvirali smo već u začetku, narastanjem djetin-

jstva hvatamo se u »kolo« karnevala: ponekad je to luckasta i neobvezna primisao da je sve moguće samo ako se umjesto mrogognog lica iskažu našmejni obraz, kadikad se sve pretoci u htijenje da se uljepšavanjem samoga sebe nagrdi i prijatelje i susjede — koji, takoder zagrnuti u maske, žele u susretu s nama biti isti takvi, ali nezamjetni, dakako. Premda bi se ponajviše moglo govoriti o onim ljudima (a zar to, za Boga miloga, nisu umrtiljene spodobe?) što su ciljog života ostali maskirani — možemo čemo ih namjerice, jer bi krivo uradili onima drugima (ili trećima) koji u karnevalskoj povorci (ili mimo-hodu) bivaju tri ili četiri puta u životu. Ako političari, slijedom »logike« varanja i pritajivanja temeljnih aduta (pod pretpostavkom da s njima raspolažu!) krinke njeđu po savršenstvo, običnim ljudima biva oprošteno ne-snalaženje i tek povremeno mijenjanje vlastitog obraza. Da nije tako, da se stvari ne obavljaju uz prešutni pust, vraga da bi igde na ovome ljudome (jer je riječ o maškarama, zar ne?) svijetu moglo biti čovječuljaka koji krinke (ili obrazine) za svaki slučaj neprestance nose u svim džepovima i u svim raspoloživim odjeljima. To je tako i to, uvjerasu iškusi, to jest oni koji su s vragom već dijelili zajutrak da bi se predvečer ipak našli na »poslijednjoj večeri«, malo tko može laka koraka izbjegi, ne može, možda, i zbog prostog razloga što se tijekom življena mnoge stvari na-prsto ponavljaju a da oni koji ih i čine ponovljivima toga nisu ni djelime svjesni. Kao, primjerice, onaj moj predragi prijatelj kojemu je glavna faza nazdravljati dobrojutra susjetkama što ga, ljeti posve nagog, jedne i zapurene viruckaju kroz polutvorene (ili su to poluzavorene?) škure. Svega, eto, dragi ljudi u svim našim životnim karnevalskim povorkama (ili mimohodima) ima. Nade se tu i krokodil (jer tko bi inače bio one dobro znane izdajničke i kurvanjske suze), prodefiliraju tuda i tamo i lisice (a tko bi bez njih mučkove u tuda životna grijezda podmetao!) — svega toga ima u izobilju na sve strane i u svim trenucima pa se ponekad (ili počesito) čini da onih vremenski određenih maškarada (i maškara, dabome) i ne bi trebalo biti. Ako ljudi nerado, to jest nevoljko skidaju svoje maske (oni koji misle da su najpametniji) radi se prihvati magarčeva obličja, ako je sve to tako da prve jasno i prepoznatljivo nemojte promisliti da ćemo glasovati za dokinuće karnevala. Nećemo i zarad toga što u tom bajnom slučaju ni sami ne bismo znali što bi valjalo uraditi s kinkom koja nam je, premda toga i nismo posve svjesni, srasla s kožom. Baš tako nekako.

J. VESELIĆ

MASLINARSTVO NESREĆA JE ZA MASLINU ŠTO JE U DALMACIJI

Murterska »Slanica« prvenstveno je turističko i ugostiteljsko poduzeće, međutim suradnja s obiteljskim gospodarstvima nikada nije izostajala, čak ni u vrijeme punog procvata turizma. Razgovarali smo stoga s direktorom »Slanice«, gospodinom J. Kulovićem, u kojog mjeri je kooperacija bila prisutna, koji udio dobiti je donosi.

— Uz preradu masline uljara »Slanice« konzervira velike količine povrća odnosno kapulice, ljtice, paprike, krastavaca te feferonu. Ovaj dugogodišnji uhodani posao unosna je vansezonska djelatnost jer nikada nije bilo problema sa plasmanom. Zato je »Slanica« prošle godine konzervirala dva i pol milijuna boca tog povrća i tako ostvarila pozitivni finansijski rezultat, ističe gospodin Kulović, pa naš je ovaj pogon uz otkup ribe, možemo reći, spasio u vrijeme kad nema turizma.

Slijediti će proširenje kapaciteta uljare ali i linija za punjenje i konzerviranje. Daleko bi se više moglo prodati konzerviranog povrća, osobito maslinu, ali direktor Kulović kaže da je sve to kampanjski posao. — Na tržištu idu najbolje konzervirane masline, problem je s uljem. Ne možemo se požaliti na kvalitetu ulja, ali smo daleko od izlaska na vanjsko tržište, ne možemo se uklopiti u europsko tržište.

Ovogodišnji urod maslina iznadije je i pomalo probudio sve koji imaju maslinike a ne obraduju ih. Tako se počelo razmišljati i o obnovi maslinika. Već nekoliko godina ranije »Slanica« je posjekla stare i zasadila nove maslinike, oko 1000 stabala, na području između mora i Vranskog jezera. Iako ni u čemu nije zahvalno davati prognoze u »Slanici« smatraju da je ovo budnje i okretanje poljodjeljstvu samo privremeno i trenutno. Jer poljodjeljska proizvodnja je mukotrpna a tereni su raspoređeni, sistemi navodnjavanja skupi a zemlja sušna, prilazni putovi slabci a zaštita i obrada teška.

— Tako, kaže gospodin Kulović, i sada je na Kornatima ostalo 2000 stabala. To je ogromna vrijednost koja propada. Hoće li se ove prognoze obistiniti, vidjet ćemo veoma brzo. Ali činjenica je da je samo trenutno odsustvo turizma pokazalo stanovništvu koliko su zapustili poljodjeljstvo čak i u onim kulturama od kojih se moglo lijepo zaradivati.

Posjetili smo i pogon uljare »Slanice«. Do sada je preradeno 15.000 presa a otkupljeno je oko 5 vagona zelenih i crne masline za konzerviranje. Radi se neprekidno, 108 presa za 24 sata, dakle 35 tona dnevno. Računa se, prerada će truditi do sredine ožujka. Količina maslina predviđena za konzerviranje nije mala, ali na tržištu je potražnja veća. Zašto se onda ne konzerviraju veće količine, upitali smo rukovoditelj »Uljare« gospodin P. Granić. — Problem oko konzerviranja većih količina je primjerice i u poklopacima. Nigdje u Republici Hrvatskoj ne proizvode se, a uvoz iz Slovenije je skup. S druge strane konzervirane masline ne možemo ponuditi na europsko tržište jer ne možemo konkurirati, nemamo ni etiketu, ni boču, ni marketing.

— Nesreća je za maslinu što je u Dalmaciji, kaže gospodin Granić, odnos prema maslini je užasan. Uvijek se maslinarstvom bavilo samo ekstenzivno i to redovito staračka domaćinstva, a dosadašnja država nikada stvarno, samo deklaratивno se pozitivno izjašnjavalna o uzgoju maslina. Maslinarstvo stvarno nikada nije stimulirano.

S. KREZO

OD SVEGA POMALO

ŠPORT NOGOMET

ŠIBENČANI KAO PROGNANICI

Sutrašnjim susretima prvog proljetnog kola, nastavlja se prvenstvo Hrvatske u nogometu. S jednom, ipak bitnom konstatacijom. »Zadar« i »Šibenik« bit će u znatno neravnopravnijem položaju od ostalih. Agresija neprijatelja na ove gradove, uvjetovala je prudnula gostovanja tih dviju ekipa u susretima u kojima bi trebali biti domaćini. Šibenčani su još u srijedu oputovali za Kaštel, gdje će u hotelu »Park« boraviti, jamačno niti sami ne znajući koliko vremena. Dobar rad uprave, kvaliteta priprema i svi napor koji su uloženi da bi se na zelenom travnjaku, ponajprije športskom borbom osigurao opstanak, dovedeni su u tjesnac. Neprijateljske granate ipak su jači razlog. Šibenčani će tako svoj sutrašnji susret, po mnogima i »dan D«, odigrati u solinu s »Osijekom«. U kojoj će mjeri stadijon »pokraj Jadra« moći nadomjestiti Šibenčevac, ostaje da se vidi, no u svakom slučaju, niti izbliza to neće biti kao kod kuće.

— Moram reći da smo ipak, kada se sve odvagne kvalitetno odradili pripreme, veli trener Didić. No, sve se urotilo protiv nas. Sada smo primorani na seobu, dalje od svoga Šibenika. Igrači moraju biti svjesni situacije i čini mi se da oni to i jesu. Za grad i sve one naše divne ljubitelje nogometa, pa i sve ostale Šibenčane moramo odlučno krenuti ka cilju, a to je već svima znana — borba za opstanak.

U susretu protiv »Osijeka«, koji sutra na stadijonu »pokraj Jadra« započinje od 15 sati neće moćiigrati Siniša Petrović i Mile Petković. No, to i nisu jedine nedaće sa kojima se susreće trener Didić. Izvan stroja je i golman Pralija. Problema sa ozljedama imaju i preostala dva čuvara mreže, Mrčela i Jurjev. Koljeno muči Mulavdić. I tako redom. No, Šibenčani se nadaju da će na kraju ipak biti po onoj da »se na muci poznaju junaci«.

— Ne znam ima li boljeg stimulativnog sredstva za igrače od situacije u koju smo zapali. Pa to je da čovjek poludi. Sve smo učinili, a onda na kraju ovaj prokleti neprijatelj nam je omeo

K. Vuković

da započeto i ostvarimo na svom stadiionu, pred svojim gledateljima, što ne znači da tako neće biti do kraja. No, u ovom trenutku smo prognanici i iz te kože ne možemo, veli direktor Kedžo. Nesumnjivo da je na igračima sada velika obveza, koju će, ja se iskreno nadam, na zadovoljstvo svih nas na kraju uspješno apsolvirati. U Solinu smo izuzetno dobro ugošćeni, no ipak Šibenik je Šibenik.

S momčadi su ponovno počeli radići Claudio Vuković, jedan od najtalentiranih mlađih igrača u klubu, te Mijo Katić, a u Kaštelu je trener Didić poveo i povratnika iz HV Bobanovića, te izuzetno talentiranog mlađog golmana Matasa. Šibenčani su konkretni. Tako će biti i sutra protiv »Osijeka«. Vjerljativi sastav: Mrčela, Pauk, Sunjić, Muriqui, Arnautović, Musić, Mulavdić, Mijo Katić, Mladina, Duro i Miroslav Katić.

Z. KABOK

SUSRET

PETROVIĆ KAO FENIKS

I danas kada se sjetim, srce mi zaigra od sreće. Nastupati u jednoj ekipi zajedno s Kasalom, Panadićem, Ladićem, Besekom nije mala stvar. Tadašnji je »Dinamo« bio velika ekipa. Čak sam u jednoj prijateljskoj utakmici i nastupio. Zamjenio sam Dimitrijevića. Nakon »Dinama«, posuden sam na šest mjeseci tadašnjem drugoligašu »Zagrebu«. Krasnodar Rora, tadašnji stručnjak Zagrepčana u prijateljskom susretu s reprezentacijom bivše Jugoslavije postavio me na klupu. To sam odbio. I otišao. Kratko i jasno. Uostalom znam svoje vrijednosti.

● I u »Šibeniku« baš nije bilo lakovo?

— To nikako. Znoj i upornost su se isplatili. Svi su za mene govorili da sam »mrvi kapital«, igrač bez pokrića. Čovjek koji je u momčadi samo zbog tate Branka. A vjerujte, kunem vam se da sam glede toga u životu samo imao problema. Ja i ne volim kada se on petlja u moje igre. Jednostavno smo se dogovorili da o tome nema nikavog govora. Ja sam igrač, on je član Upravnog odbora. I kvit. Ova polusezona je čini mi se najbolje potvrdila istinitost mojih navoda.

● Iako vi možete biti zadovoljni pruženim, Šibenčani su zasad posljednji?

— Tko zadovoljan? Ja. Nikako. Niti vlastitim igrama, niti učinkom momčadi. Pa realno mi imamo ekipu za prvoligašku sredinu. Sadašnja situacija je prilično nezavjedna. Čak bih kazao i pričišno teška. No, uz postojeća pojačanja nadam se da ćemo isplivati. Ovaj grad je zasluzio da ima prvoligaškog predstavnika u Hrvatskoj nogometnoj ligi. Raspored je izuzetno težak. Na proljeće idemo čak osam puta na gostovanja, od čega je svakako najteži početak. Nakon »Osijeka«, igramo s »Hajdukom«, »Dubrovnikom« i »Rijekom«, sve na strani. Da ti pamet stane. No, ja sam optimist. Kao i obično. Uz rad, sve je lakše.

Z. KABOK

Polusezona što je za nogometništa, mlađom Šibenčaninu Sinišu Petroviću donijela je punu afirmaciju. »Petrović« se konačno ustao u prvoj jedanaestorici, iskazao stabilnu formu i na kraju krajeva potvrdio i sebi i svima da — može. Petrovićeva golgota trajala je godinama. U jednom trenutku došla čak i do kraja. No, Petrovićeva upornost srušila je sve barriere.

— Što sam sve prošao, to nitko bolje od mene ne zna, priča Siniša. Biće te teških, strašno teških trenutaka. Uostalom čudni su bili kriteriji ljudi koji su me trenirali u seniorskoj momčadi. Čast Didiću. Čovjek radi svoj posao i ne osvrće se na zle komentare. Jedno vrijeme sam čak i pauzirao zbog operacije koljena, no onda je sve krenulo.

● U svom loptačkom životu posebno izdvajate onu zagrebačku epizodu?

**ŠIBENSKO-DRNIŠKI VREMELJ: NA POČETKU 1963. GODINE
O NAPRETKU SELA,
UKIDANJU PROFESIONALNOG
KAZALIŠTA I RASPOLOŽENIM
NOGOMETĀŠIMA**

«Kada se govori o napretku šibenskog sela ne bi trebalo zaboraviti jedan veoma važan faktor, bez kojeg taj prosperitet ne bi bio tako očigledan. To su, naime, društveno-političke organizacije, u prvom redu Socijalistički savez. Upravo su sa tribine te organizacije započele akcije koje će, uzimajući samo neke novljeg datuma, pridonijeti ljepešem životu seoskog stanovništva. To su: izgradnja zdravstvenih stanica u Zatonu i Murteru, škole i vodovoda u Krapnju, elektrifikacija Konjevrate, Čiste Male i Čiste Velike, podizanje vodovoda u Bliscima, apoteke u Vodicama itd. Činjenica da se naš radni čovjek sa sela radi odazivlje takvim akcijama, da ih sâm pokreće, da se malo pomalo gubi ono pogrešno ali pomalo ukorijenjeno shvaćanje, da je komuna ili zajednica koja se mora brinuti o svemu tome, govori upravo najviše da je naše selo postalo u kvalitetnom smislu novo».

To je ulomak iz ovećeg članka što ga pod naslovom »Mijenja se život u selima šibenske komune« objavljuje »Šibenski list« u broju od 6. ožujka 1963. godine. Također na prvoj stranici priopćen je izvještaj sa sjednice Narodnog odbora šibenske općine. Po red mnogih drugih podataka u napisu su i imena osoba koje su dekretom imenovane za čelnike nekih šibenskih radnih organizacija i ustanova. Tako je, na primjer, za direktora poduzeća »Luča« imenovan Mate Juklić, za direktora »Vinarije« Milan Bijelić, ravnateljom Medicinskog centra postao je dr. Neven Goleš, za općinskooga suca za prekršaje postavljen je Ante Rora, a za Javnog pravobranjoca Mate Košta.

Šibenska kulturno-prosvjetna zbiranja dobro su praćena u prvom broju »Šibenskog lista« u ožujku. Tako je, eto, zabilježeno da su Radničko sveučilište, Pododbor Matice Hrvatske i Narodno kazalište održali veće posvećeno Miroslavu Krleži, u povodu 70-godišnjice njegovog rođenja i 50-godišnjice kulturne aktivnosti. O životu i djelu Miroslava Krleže govorili su prof. Ruža Ničević i redatelj Bogdan Jerković, a članovi Narodnog kazališta govorili su ulomke iz njegovih djela. Tu je i razgovor s Vinkom Bujasom, studentom Filozofskog fakulteta u Zagrebu i predsjednikom Zavičajnog udruženja šibenskih studenata. Posebno zapažen članak u listu jest onaj koji je objelodanjen pod naslovom »Privremena obustava rada Narodnog kazališta?«. U tom članku čitamo: »S obzirom na dugogodišnju kazališnu tradiciju i na činjenicu da postojeća kazališna kuća upravo ulazi u devedesetu godišnjicu svog postojanja tražile su se mogućnosti za iznalaženje potrebnih sredstava, ali izgleda da u aktualnoj situaciji neće biti drugog izlaza, već će nakon isteka postojećih ugovora s kazališnim ansamblom doći do ukinjanja kazališta. Iz tih razloga s glumcima nisu obnovljeni ugovori, a i ostalo osoblje dobilo je normalne otake. Savjet za prosvjetu i kulturu općine

(Nastavlja se)

J. VESELIĆ

**PODUZEĆE ZA
PROIZVODNJI I
PROMET VINA,
ALKOHOLNIH I
BEZALKOHOLNIH PIĆA**

59000 ŠIBENIK, Velimira Škopika broj 2
Žiro-račun 34600-601-1170

TEHNIKA PLOČE

TRGOVINA I SERVIS UREDSKIH STROJEVA ♦ FOTOKOPIRANJE

RICOH

Nashua

● SERVIS I PRODAJA STROJEVA

● POVOLJNE CIJENE UZ GARANCIJU

TEL/FAX - (058)79-745

HRVATSKE CESTE

Poduzeće za održavanje, zaštitu, rekonstrukciju i izgradnju cesta u Hrvatskoj.
TEHNIČKA ISPOSTAVA ŠIBENIK

IZ MATIČNOG UREDA

Rodeni

Dobili kćer: Maksim i Rada Bušać, Nihad i Besima Ključanin, Šime i Vesnica Ukas, Frane i Enisa Antičević, Neđad i Biserka Rak, Nikica i Senka Kartelj, Neven i Danira Levam, Dane i Anta Mišura, Nedeljko i Merima Sladić, Zdravko i Dijana Lemac, Ante i Dragana Antičić, Darko i Katica Rak.

Dobili sina: Dragan i Anka Miletić, Jere i Zdravka Matošin, Marko i Vesna Ivić, Valentin i Elza Bačelić, Neven i Marija Ferara, Srdan i Snežana Trojan, Nedeljko i Zvjezdana Madžar.

MALI OGLASI

Vjenčani

Tomislava Ćubrić i Damjan Pintur, Ivanka Tepić i Nikica Sladić, Katarina Kovač i Siniša Lovrić, Meri Vukičević i Željko Učić, Mira Knežević i Miroslav Janković.

Umrl

Katica Gojanović (74), Ivan Odak (75), Ljubomir Bulat (82), Dušan Berić (63), Tomislav Dean (74), Marija Raks (93), Zorka Gulin (63), Ante Plavčić (70), Tomica Rak (79), Stipe Budimir (81), Marinko Dubilić (82), Jerko Gović (71), Ika Mrdeža (78), Ika Grubišić (85), Marija Alviž (82), Antula Mrša (92).

Tel: 35-510

PRODAJEM stroj za pranje posuda marke »Candy sylene« star dvije godine, vrlo malo korišten, te »Yugo 45«, proizveden 1989, prešao 30.000 kilometara. Informacije na telefon 38-926. (096)

**TVORNICA
ELEKTRODA I
FEROLEGURA
ŠIBENIK**

PRODAJEM novu kuću u Šibeniku i kupujem polovni građevinski materijal: blokove, gredice, ispune i željezo. Javiti se na telefon 059/23-466. (095)

PRODAJEM »Opel ascona 1,6« tip 1983, sa prijedenih 86.000 kilometara, garažirana, u odličnom stanju. Javiti se na telefon 059/34-028. (097)

PRODAJEM kiosk na novoj tržnici, u prvom redu. Informacije možete dobiti u kiosku od 9 do 12 i od 17 do 20 sati, ili na telefon 24-016. (098)

MLADI bračni par bez djece traži jednosoban ili dvosoban prazan stan. Javiti se na telefon 35-269.

MIJENJAM teren za stariju kuću ili stan u središtu grada. Teren ima dobru lokaciju i srednju dokumentaciju. Telefon 23-601.

PRODAJE se »Alfa Romeo 33 1,3 S«, sa prijedenih 43.000 kilometara. Cijena po dogovoru. Javiti se na telefon 33-375.

UTEMELJENO 1884. GODINE

CROATIA
osiguranje d.d.

ZA VAŠU SIGURNOST I BLAGOSTANJE

-CROATIA- koja ima više od stotinu godina tradicije u poslovima osiguranja, za vaše potrebe u osiguranju nudi:

- osiguranje automobilske odgovornosti
 - plaćanje čekovima građana u tri mjesecne uzastopne rate
- osiguranje naknade bolničkih dana
 - suradnici u dobru, prijatelji u nevolji
 - omogućuje naknadu za nužno provedene dane u bolnici zbog liječenja
- djelomično kasko osiguranje — pokriva štete po određenim grupama rizika uz premiju znatno nižu od potpunog kaska
- kolektivno osiguranje auto-kasko i kućanstvo
 - povoljno plaćanje dužne premije u šest rata obustavom na plaći
- ostala osiguranja imovine i osoba uz valutnu klausulu — plaćanje premije i isplatu naknade u HRD prema tečaju DEM

UPAMTITE! CROATIA JE SAMO NAŠA I VAŠA
ZA POSLOVE OSIGURANJA IZUZETNA
I JEDINSTVENA

U SJЕĆANJE
na dragog oca i supruga

JOSIP FRIGANOVIĆ
4. III. 1991
— 4. III. 1993.
Njegovi najmiliji. (68)

KRVAVI PIR ČETNIČKIH RAKETA

U Šibeniku nema rata i mira. I »mir« je krajnje opasan, tjeskoban, jer sve dok je na dometu krajinskih ubojitih cijevi, svaki je trenutak neizvjestan. Šibenčani u šali kažu da u skloništa treba odmah nakon oglašavanja prestanka opće opasnosti. Do sada najteži, najubođitiji napad na gradsko područje dogodio se u utorak navečer. Opća opasnost objavljena je u 21.33 nakon što je prema Šibeniku upućeno više projektila teškog topništva i raketa iz sustava »Orkan« i »Oganj«. Četiri su osobe smrtno stradale — cijela jedna obitelj. Rakete su nosile međunarodnim konvencijama zabranjene mine, namijenjene uništavanju žive sile. U govoru četnika to znači za uništavanje civila. Iz nadležnih službi zato je svim stanovnicima općine, osim poziva na odlazak u skloništa upućeno i upozorenje ovog sadržaja: »Gradani, ako primijetite bilo kakve neobične i nepoznate predmete veličine limenke mesnog doručka, posebno one koji na sebi imaju bijelu

vrpcu, ne prilazite im i ne dirajte ih. Odmah o tome obavijestite Policijsku upravu Šibenik.« S obzirom na to da značajan broj neeksplođiranih minskih naprava nije bilo moguće u kratkom roku pronaći i dezaktivirati ovo upozorenje ostaje itekako aktualno.

Zbog nezapamćene brutalnosti napada prekinut je autobusni i brodski prijevoz, a sve su osnovne i srednje škole zatvorene. Znak za prestanak opće opasnosti dan je nakon 38 i po sati, u četvrtak nešto prije podne. Dakako, svima je preporučeno da se pridržavaju mjera krajnjeg opreza, jer zna se s kime imamo posla. Taj tjeskobni, opasni mir trajao je točno dva sata. U 14.50 izluden i zaluđeni »krajinski borci« ponovno su prema Šibeniku uputili granate. Prije toga topništвom su napali i područje Vodica, Srima i Tribunja. Opet sirene i opet skloništa. Srećom prema prvim informacijama bez ljudskih žrtava.

M.S.

PROZIRAN CILJ

U srijedu, 3. ožujka stanovnicima šibenske općine preko Radio-Šibenika još se jednom obratio Paško Bubalo, predsjednik Općinske skupštine.

»Grad i općina Šibenik, njegovi branitelji i građani, dali su golem doprinos ovom oslobođilačkom ratu, pretrpjeli goleme gubitke, ali i ostvarili krunne pobjede. Imajući sve to u vidu teško se oteti dojmu da prošla noć za grad i njegovo civilno stanovništvo nije bila najteža od početka ovog rata. U toj noći u dva navrata grad je bio raketiran. Bile su to dosad nedozivljeno snažne eksplozije. Materijalne štete nisu velike, ali tri su osobe izgubile život, jedna je zadobila ozljeđe. Sve se to zbilo u trenu, sve u jednom stanu, jednoj obitelji.

Vrlo je važno u ovom trenutku saznanje da Hrvatska vojska čvrsto drži položaje, da kontrolira situaciju i prostor. Isto je tako na šibenskoj, drniškoj i zadarskoj bojišnici. Neprijatelj nema šansi da uspije, preostalo mu je jedino da iz daljine šalje pogibeljni teret na naša sela i gradove, na nedužne civile, kao prošle noći na Šibenik. Preporučam građanima da sačuvaju mir i čuvaju se, da se ponašaju u skladu s datim i poznatim preporukama u slučaju opće opasnosti. Cilj je neprijatelja da nas destabilizira u svakom pogledu i ugrozi uspjeh pregovora o političkom rješenju krize na području bivše Jugoslavije, koji je sasvim izgledan, čak ostvariv do kraja ovog mjeseca prema nekim procjenama i prognozama.

OBALA OSLOBODENJA 1
POŠTANSKI PRETINAC 69
TELEGRAMSKA KARTICA
„REVJА“ ŠIBENIK

CENTRALA 059/23-888 | 23 995
DIREKTOR 23-670
KOMERCIJALA 23-989
SEKRETARIJAT I RAČUNOVODSTVO 24-614
 SALON PO MJERI 26-018
ŽIRO-RAČUN: 34600-601-1221

TVORNICA MODNE KONFEKCIJE nudi asortiman odjevnih artikala:

u ženskom programu: haljine, bluze, hlače, kostime-kompleti, jakne, mantile, kapute
u muškom programu: jakne-vjetrovke, mantile, kapute

REVJIA tržišno nastupa proizvodnjom i uslugama šivanja uz objedinjenje svojih ostalih djelatnosti: cestovi promet, trgovinu na veliko i malo, izradu i popravak tekstilnih predmeta te vanjsko-trgovačku djelatnost (uvoz-izvoz). Renomirana je konfekcijska tvrtka po kvaliteti izrade i iskustvu na domaćem i europskom tržištu.

Nova tvornica u izgrađenom novom proizvodnom prostoru i s novom tehnologijom smještena je u Bilicama.

INFORMATIVNI CENTAR ŠIBENIK

OSNIVAČ:
Općinska skupština Šibenik
IZDAVAČ:
Novinsko-izdavačka i radio-difuzna organizacija Informativni centar. Upravitelj Informativnog centra: Zdravko KEDŽO.
Uređuje redakcijski kolegij
Đuro BEĆIR, Stjepan BARA
NOVIĆ, Ivan BURIĆ, Mirko SE

KULIĆ, Branimir PERIŠA, foto-reporter Vilson POLIĆ.
Odgovorni urednik »Šibenskog lista« Ivan BURIĆ.
Uredništvo: Ulica Božidara Petranovića 3, Šibenik.
TELEFONI: centrala 35-510, direktor 33-999, studio i režija Radio-Šibenika 36-999
i 39-666. Telefax 35-600.

PRETPLATA na list za tri mje-
seca 2600, za šest mjeseci
5200, za godinu 10.400 HRD.
Za inozemstvo dvostruko. Ži-
ro-račun: 34600-603-976 kod
SDK Šibenik.
Rješenjem Ministarstva kultu-
re i prosvjete Republike Hrvat-
ske broj 532-03-1/92-01 »ŠI-
benski list« oslobođen je os-
novnog poreza na promet.

OGLASI:
1cm/1 stupac 2 DEM u dinarskoj protuvrijednosti na dan fakturiranja. Mali oglasi, obavijesti građana i posebne usluge regulirani su posebnim cjenikom.
TISAK: